

EU novac
za robote
s FER-a
STR. 9

Lexicon
Universale
u Splitu
STR. 18

Bookshare:
čitanje bez
granica
STR. 8

god IX.
broj 94.
28. kolovoza
2017.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

DARKO TOMAŠ/HANZA MEDIA

Rangiranje sveučilišta: koliko lista, toliko kriterija

Nepobitna je potreba za rangiranjem svjetskih sveučilišta, a na nedavno objavljenoj najpopularnijoj listi, onoj Šangajskoj, Sveučilište u Zagrebu palo je ispod 500.

mjesta što je izazvalo veliku pažnju u hrvatskoj javnosti. No, detaljniji pogled na tu i druge rang-liste pokazuje da stvari ni pošto nisu jednostrane kako se čine.

NASTAVAK NA STR. 3

VELIKI INFRASTRUKTURNI
POSAO SVE BLIŽE OKONČANJU

Sveučilište u Splitu preuzelo zgradu Brodomerkura

Nedugo nakon "papirnato" okončanja najvećeg infrastrukturnog zahvata na Sveučilištu u Splitu - potpisivanja ugovora o kupnji upravne zgrade tvrtke Brodomerkur - obavljena je i priprema zgrade koja će već od ove jeseni djelomično udomiti Filozofski fakultet i Rektorat Sveučilišta. **NASTAVAK NA STR. 2**

FRA BONAVENTURA DUDA
(1924. - 2017.)

Bonaventura je imenom i djelom navješćivao Dobro

U posljednju šetnju zagrebačkim Mirogojem 8. kolovoza 2017. fra Bonaventuru Duda je ispratilo mnoštvo subrača, prijatelja, učenika, profesorskih kolega, poštovalaca, onih kojima je bio duhovnik, ispovjednik, poznanik...

NASTAVAK NA STR. 6-7

OKONČAN VELIKI INFRASTRUKTURNI POSAO SVEUČILIŠTA U SPLITU

Zgrada Brodomerkura i službeno u rukama Sveučilišta

Nepuna dva mjeseca nakon potpisivanja kupoprodajnog ugovora, obavljena je primopredaja upravne zgrade Brodomerkura, čime splitski Filozofski i Rektorat Sveučilišta u Splitu napokon dobivaju dostojan dom

Nastavak s 1. stranice

U ime Sveučilišta primopredaji zgrade koju sada čeka adaptacija za potrebe fakulteta koji je dosad djelovao na čak sedam adresa i Rektorata nazočio je rektor prof. Šimun Anđelinović, prorektor prof. Marko Rosić, dok su Filozofski predstavljali dekan Aleksandar Jakir s prodekanima. Brodomerkur je predstavljao Robert Rubić sa suradnicima.

Kako je još prigodom potpisivanja kupoprodajnog ugovora u lipnju istaknuo predsjednik Uprave Brodomerkura Ivica Kožul - o tome i drugim detaljima ovog velikog posla je Universitas opširno izvještavao u 91. i 92. broju - tako je i ovom prigodom istaknuto zadovoljstvo čelnitva velike splitske trgovačke kuće činjenicom što zgrada ostaje na dobrobit grada, odnosno Sveučilišta i njegovih studenata. Na taj način će imati javnu namjenu i pridonijeti razvoju Splita i Dalmacije. S druge strane Filozofski fakultet sada se napokon useljava pod jedan krov i to nadomak sveučilišnom kampusu što će itekako olakšati život i rad za njegove djelatnike, te više od tisuću studenata Filozofskog fakulteta. Naravno, nije nevažno ni to što će Rektorat napokon doći bliže većini sastavnica Sveučilišta u Splitu, jer se nalazi nadomak

kampusu, ali i obližnjem Medicinskom fakultetu. Time će upravna zgrada sveučilišta zajedno s Filozofskim fakultetom na neki način postati žila kucavica čitavog Kampusa.

Kako je poznato, financijska konstrukcija za kupnju zgrade Brodomerkura najvećim dijelom je zatvorena proračunskim izdvajanjem 75 milijuna kuna u 2017., 2018. i 2019. Time je pokriven najveći dio cijene zgrade od 105 milijuna kuna. Taj je iznos manji od polovice sredstava potrebnih da se Sveučilište odlučilo na gradnju nove zgrade u kampusu. Prostor u kampusu predviđen za zgradu Filozofskog bit će iskorišten za gradnju novog studentskog doma.

Osim spomenutih sredstava, Vlada je preko Ministarstva državne imovine Sveučilištu darovala tri nekretnine, dvije u ulici Rudera Boškovića, blizu kampusa, i jednu u Jobovoj ulici u Spinutu. One će, kako je na potpisivanju ugovora najavio rektor Anđelinović, biti ponuđene na prodaju sastavnicama Sveučilišta čime bi ostale unutar sustava. Na prodaju ide i zgrada Rektorata u Livanjskoj ulici, moguće također nekoj od sastavnica ili će biti ponuđena inozemnim partnerima Sveučilišta u Splitu koji bi tamo mogli urediti smještaj za gostujuće profesore i strane studente. Dio novca za zgradu izdvojit će i sam Filozofski fakultet. **R.I.**

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU NIJE UŠLO U PRVIH 500 SVEUČILIŠTA NA ŠANGAJSKOJ LISTI, NO JE LI TO SVE?

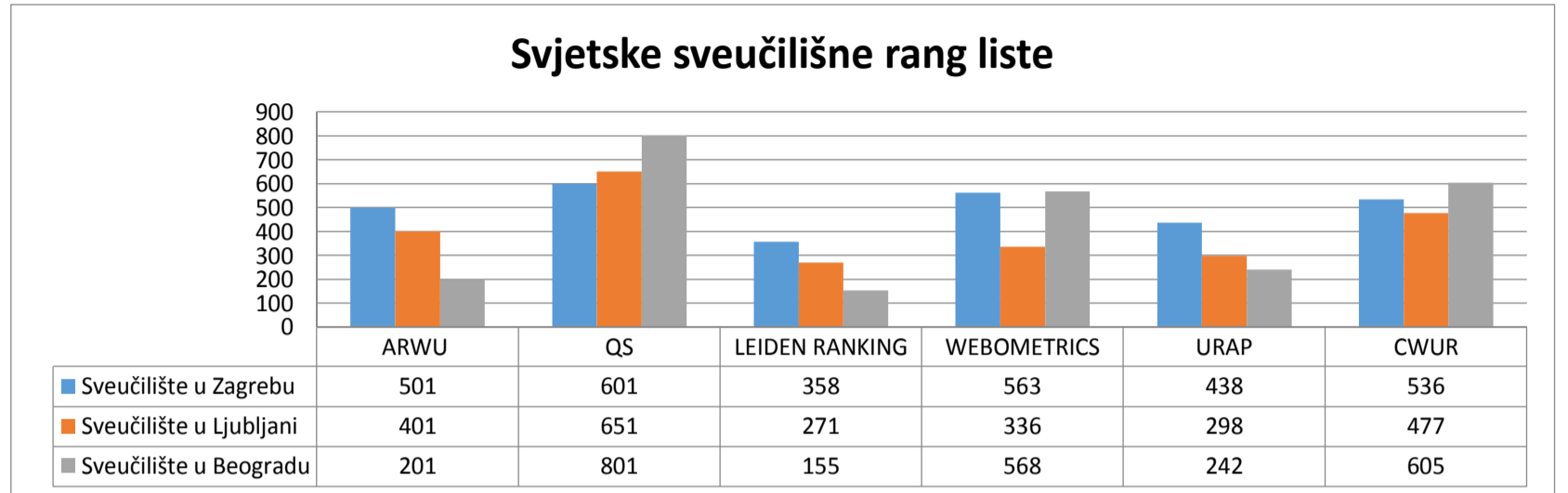
Koliko rang-lista, toliko kriterija

Neupitna je potreba rangiranja svjetskih sveučilišta, no činjenica da se Sveučilište u Zagrebu na različitim listama nalazi na vrlo različitim pozicijama govori da svaka od njih koristi svoje kriterije, ponekad i sasvim suprotne drugim listama

PIŠE **TATJANA KLARIĆ**

Svjetska rangiranja sveučilišta predstavljaju liste visokobrazovnih institucija poredane prema kombinacijama raznih kriterija, a Academic Ranking of World Universities, poznatija kao Šangajska lista (ARWU) slovi za najpoznatiju i najprestižniju među njima. Zagrebačko sveučilište jedino je hrvatsko sveučilište koje se dosad našlo na tom prestižnom popisu 500 najboljih sveučilišta, no prema nedavno objavljenim podacima za ovu godinu, Sveučilište bilježi pad te je trenutno pozicionirano između 500. i 600. mjesta.

Šangajska lista objavljuje se od 2003. godine te u rangiranju polazi od šest kriterija pomoću kojih radi razliku između

Usporedba rankinga sveučilišta u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu

du više od 1200 registriranih svjetskih sveučilišta: budući da broj znanstvenika i alumna s Nobelovom nagradom ili Fieldsovom medaljom (Award i Alumni), broj visokocitiranih znanstvenika (HiCi), indeksirane znanstvenih radova u citatnoj bazi podataka Science Citation Index i Social Science Citation Index (PUB), objavljivanje znanstvenih radova u časopisima Nature i Science (N&S) te ukupan akademski uspjeh dobiven ponderiranim rezultatima ostalih pet kriterija podijeljenih s brojem ekvivalentnih akademskih djelatnika s punim radnim vremenom (PCP).

Matematika na ponos

Rangiranja od 500 do 800 mjesta Šangajska lista uvodi kao novinu te, prema njihovome objašnjenju, sveučilišta koja se nalaze u tom rangu predstavljaju kandidate za ulazak među najboljih 500 sveučilišta. Osim

toga, Šangajska lista rangira svjetska sveučilišta i prema jedinim znanstvenim poljima te je prema tom poretku Sveučilište u Zagrebu između 300. i 400. mjesta za polje Matematika, a između 400. i 500. mjesta za polja Fizika, Javno zdravstvo i Električno i elektroničko inženjerstvo (u Hrvatskoj postoji znanstvena grana Elektronika unutar znanstvenog polja Elektrotehnika).

Potrebno je napomenuti da, iako je rangiranje Šangajske liste najpopularnije te najprestižnije, prezentirani se rezultati ne smiju promatrati jednostrano, bili oni pozitivni ili negativni. Kao i u svakome pristupu, pa tako i u ovome, potrebno je sagledati više faktora te više rang lista. Sveučilište u Zagrebu bilježi tri godine za redom stabilan porast u rangiranju na QS rangiranju te se ove godine nalazi između 600. i 650. mjesta pri čemu se posebno ističe područje

agronomije i šumarstva koje je zadržalo visoki rang između 101. i 150. mjesta. QS vrednuje kvalitetu obrazovanja te u svojoj analizi koristi i ankete kojima boduje akademsku reputaciju. Za usporedbu, ljubljansko sveučilište rangirano na QS listi između 650. i 700. mjesta, a na ARWU između 400. i 500. mjesta, dok je beogradsko sveučilište na QS listi rangirano između 800. i 1000. mjesta, a na ARWU listi između 200. i 300. mjesta.

Znanstvena produktivnost

Na stranicama Sveučilišta u Zagrebu dostupne su informacije o znanstvenoj produktivnosti gdje je vidljivo da Sveučilište ima kontinuirani porast broja radova u bazi Web of Science te on za 2016. godinu broji preko tri tisuće radova, u Scopus bazi nalazi se preko 2900 radova, a ujedno se bilježi i porast prema tražilici Go-

ogle Znalac u broju navoda vezanih uz izraz "Sveučilište u Zagrebu". Ina ostalim svjetski poznatim listama Sveučilište u Zagrebu stoji stabilno, tako je na CWUR (The Center for World University Rankings) zauzelo 536. mjesto, na Leidenskoj listi 358., a na URAP listi (University Ranking by Academic Performance) nalazi se na 438. mjestu te se posebno ističe u području medicinskih znanosti gdje se nalazi na 296. mjestu.

U svijetu postoje brojne kritike na sveučilišne rang liste jer sve one koriste razne metodologije kojima se rad sveučilišta svodi na jednu brojku te do sada nijedna nije otporna na moguće manipulacije rezultatima, primjerice ARWU je zbog "kupovanja" znanstvenika s Nobelovom nagradom naknadno postrožio kriterije te se trenutno broji samo znanstvenik koji je Nobelovu nagradu ili Fieldsovom medalju stekao na sve-

učilištu na kojemu je i radio u vrijeme dobivanja nagrade, no i dalje se ne može kontrolirati "kupovina" znanstvenika s velikim indeksom citiranosti. Osim toga objavljuju se i članci koji broje preko tisuću suautora što također direktno utječe na indikatore znanstvene produktivnosti. Poznavajući sustav te način njegova bodovanja, **Nadim Mahassen** iz CWUR-a, prilikom postavljanja kriterija za vrednovanje liste primijetio je da je moguće manipulirati podacima u svrhu pomicanja na ljestvici što je posebno važno privatnim sveučilištima čiji su prihodi i financiranja povezani s rezultatima na svjetskim ljestvicama. Unatoč svemu navedenome, neupitna je potreba za rangiranjem svjetskih sveučilišta, no ona bi trebala služiti kao okvirni pokazatelj i poticaj za daljnji razvoj te je potrebno sustavno unaprjeđivati metodologije rangiranja.

NOVA SASTAVNICA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Razdvojeni Hrvatski studiji i FFRZ

Fakultet filozofije i religijskih znanosti preuzeo je dio zaposlenika Hrvatskih studija, što je odobrilo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Hrvatski studiji i Fakultet filozofije i religijskih znanosti, uz suglasnost rektora Sveučilišta u Zagrebu, sklopili su 26. lipnja 2017. Ugovor o preuzimanju dijela zaposlenika Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Sukladno njemu, u provedbi preustroja Hrvatskih studija iz sveučilišnog centra u sveučilišni odjel i prijenosa djelatnosti s Odsjeka za filozofiju i religijske znanosti (Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove) Hrvatskih studija na Fakultet filozofije i religijskih znanosti, Fakultet filozofije i religijskih znanosti preuzeo je s 1. kolovoza 2017. četrnaest zaposlenika Hrvatskih stu-

dija, jedanaest nastavnika i tri javna službenika. To su: prof. **Ivan Antunović**, doc. **Niko Bilić**, **Durdica Čubranić**, doc. **Anto Gavrić**, **Ladislava Horvat Mišić**, prof. **Ivan Koprak**, prof. **Tadija Miličić**, prof. **Anto Mišić**, prof. **Mijo Nikić**, doc. **Anto Pavlović**, doc. **Dalibor Renić**, izv. prof. **Ivan Šestak**, prof. **Josip Talanga** i **Ivanka Turkalj**. Tako su Hrvatski studiji 31. srpnja 2017. ostali bez 14 zaposlenika i ukupnoga koeficijenta 23,472. Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrilo je 28. srpnja 2017. tu promjenu poslodavca.

Isusovci su pokrenuli studij filozofije u Zagrebu 6. studenoga 1662. Poveljom Leopolda I., kralja Hrvatske, Dalmacije i Slavonije, od 23. rujna 1669. tadašnjoj isusovačkoj zagrebačkoj Akademiji priznati su položaj i povlastice sveučilišne ustanove, tj. osnovano je Sveučilište u Zagrebu. Filozofski studij pri Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu, ponovno je pokrenut 1937. godine, a Kongregacija za sjemeništa i institute studija Svete Stolice uzdignula je 31. srpnja 1989. njegov Filozofski in-

stitut na stupanj Fakulteta filozofije. Pod imenom Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu postojao je u pravnom prometu do 22. svibnja 2017., a od tada se zove Fakultet filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu potpisali su 16. listopada 1997. Ugovor o dugoročnoj znanstveno-nastavnoj suradnji s Filozofskim fakultetom Družbe Isusove u Zagrebu. Sukladno njemu, u sklopu Hrvatskih studija bio je ustrojen Odjel za filozofiju i religijsku

kulture /kasnije: Odjel za filozofiju i religijske znanosti/ (Filozofski fakultet Družbe Isusove) koji od 2005. godine ima trajne dopusnice za preddiplomske sveučilišne studije: Filozofija i religijske znanosti (dvostranost) i Filozofija (jednostranost) te diplomske sveučilišne studije: Filozofija i Religijske znanosti; smjerovi: nastavnički, znanstveni.

Sukladno Pismu očekivanja ministra znanosti, obrazovanja i športa od 23. ožujka 2015. u postupku re-akreditacije Sveučilišta u Zagrebu za obavljanje dijela

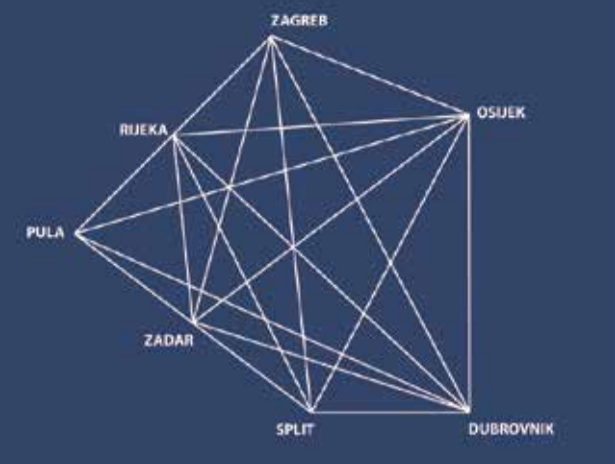
djelatnosti preko sveučilišnog centra Hrvatskih studija na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove, odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu od 8. prosinca 2015. Filozofski fakultet Družbe Isusove uključen je kao ustanova u sastav Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom Fakultet filozofije i religijskih znanosti.

Fakultetsko vijeće Fakulteta filozofije i religijskih znanosti donijelo je 29. rujna 2016. Statut Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu na koji je Senat Sveučilišta u Zagrebu dao svoju suglasnost 14. ožujka 2017.

Kongregacija za katolički odgoj Svete Stolice koju je zastupao otac **Ante Tustonić**, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove i zamjenik velikoga kancelara Fakulteta, i Sveučilište u Zagrebu, koje je zastupao rektor prof. dr. sc. **Damir Boras**, kao osnivači Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, sklopili su 29. srpnja 2016. Ugovor o položaju i djelovanju Fakulteta filozofije i religijskih znanosti u sastavu Sveučilišta u Zagrebu. **R.I.**

Rektorski Zbor

www.rektorski-zbor.hr

Web forum stipendija zabilježio 62 tisuće posjeta

Prorektorica Sveučilišta u Zagrebu prof. **Ivana Čuković-Bagić** predstavila je dosadašnje rezultate portala Forum stipendija. Kako je rekla, od početka rada prije četiri mjeseca na portal je uneseno više od 80 linija stipendiranja, a ostvareno je skoro 62 tisuće posjeta web-portalu i gotovo 380.000 klikova.

Rektor **Šimun Anđelinović** istaknuo je da bi Ministarstvo znanosti i obrazovanja trebalo potaknuti druga

ministarstva da svoje stipendije također objavljuju na ovom portalu kako ne bi bilo dupliranja, i kako bi se izbjegla skrivena stipendiranja.

- Radoje nas veliki broj posjeta u tako kratkom roku. Nadam se da ćemo s ovim postići bolju vidljivost, da studenti vide i strane i naše stipendije na jednom mjestu. Također, kroz taj portal i sama sveučilišta postaju vidljiva studentima i tako se populariziraju, rekao je Anđelinović.

9. i 10. SJEDNICA REKTORSKOG ZBOR

TONČI PLAZIBAT/HANZA MEDIA

Sveučilišna mobilnost

Rektorski zbor se u Dubrovniku posvetio i temi internacionalizacije visokog obrazovanja, s obzirom da je - kako je rekao rektor **Šimun Anđelinović** - ta tema jedna od najvažnijih u strategijama svih naših sveučilišta.

Uvodnu prezentaciju pripremila je mr.sc. **Antonija Gladović**, ravnateljica Agencije za mobilnost i programe EU-a, koja je internacionalizaciju stavila u kontekst Nacrta Akcijskog plana za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije. Također, najavila je poziv visokim učilištima da se prijave za financiranje iz projekta Europskog socijalnog fonda "Internationalizacija visokog obrazovanja - razvoj združenih studija i studijskih programa na stranim jezicima u područ-

ju prirodnih, biotehničkih i tehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva". Osim toga, u pripremi je i projekt financiran iz Europskog socijalnog fonda za stručnu praksu u STEM i ICT području.

Pomoćnica ministrice znanosti i obrazovanja **Ivana Franić** - suautorica prezentacije - kazala je da je u Akcijskom planu internacionalizaciji posvećeno nekoliko točaka, primjerice povećanje dolazne i odlazne mobilnosti studenata i nastavnika, poticanje nastave na stranim jezicima, formiranje združenih studija... Spomenuti EU projekt internacionalizacije financirat će se bespovratnim sredstvima, u okviru ESF-a 85 posto, nacionalno sufinanciranje 15 posto u ukupnom iznosu od 18.750.000 kuna. Iznosi poje-

dinačnih projekata mogu biti u rasponu od 400.000 do 1,8 milijuna kuna. Objava otvorenog poziva za prijave najavljena je za drugu polovicu lipnja 2017. godine. Ona je istaknula da su podaci o mobilnosti studenata u Hrvatskoj znatno ispod prosjeka EU - kod studenata diplomskih studija je 2015. bila 0,5 posto, u usporedbi s prosječnim 13,9 posto u EU. Rekla je da je cilj postići najmanje 10 posto za odlaznu mobilnost i 5 posto za dolaznu mobilnost do 2025. godine.

Zagrebački rektor prof. **Damir Boras** je takvu razliku u planiranom broju odlaznih i dolaznih studenata protumačio nepostojanjem kapaciteta za prihvata studenata "koje bismo kao sva europska sveučilišta, da smo financirani u sličnim omjerima, trebala imati".

- Zahvaljujući sportskim europskim prvenstvima popravili smo stanje u Zagrebu i Rijeci, ali to nije dovoljno. Nije dovoljno pogotovo u Splitu, Dubrovniku, itd., ali nije dovoljno ni u Zagrebu jer nam treba još par tisuća mjesta za nerazmjensku mobilnost studenata i profesora koje jednostavno nemamo, jer nemamo dovoljno mjesta ni za naše studente, rekao je.

Splitski prorektor prof. **Alen Soldo** je, pak, najave pomoćnice ministrice o združenim studijima komentirao konstatacijom kako oni zbog neadekvatnih propisa, posebice akreditacijskih kriterija, danas u Hrvatskoj nisu mogući. Ministrica **Blaženka Divjak** i ravnateljica AZVO-a **Jasmina Havranek** su najavile promjene propisa kojima bi se internacionalizacija znatno olakšala.

Studij održive gradnje u četiri grada

DAMIR HUMSKI

Osnivanje zajedničkog studija održive i zelene gradnje o kojem je Universitas već pisao ide dalje. Kako je izvijestio dekan splitskog FGAG-a prof. **Boris Trogrlić**, na dosadašnjim sastancima uz sudjelovanje predstavnika AZVO-a, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, ministarstva graditeljstva, odnosno zaštite okoliša i energije, te građevinsko-arhitektonskih fakulteta i sveučilišta u Osijeku, Puli, Rijeci, Splitu, Zadru i Zagrebu jedinstven je bio stav o potrebi za takvim studijem. Dogovoreno je, unatoč ranijim planovima o diplomskom studiju, da bude uspostavljen kao specijalistički zbog interdisciplinarnosti naravi takvog studija u kojem su uključene različite struke. Prof. Trogrlić je ponovio da bi

se studij odvijao na četiri sveučilišta - Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku - i s radionicama na ostalim sveučilištima.

- Pretpostavljamo da svako sveučilište za sada ne bi imalo dovoljan broj pristupnika, a bilo bi i skupo održavati studij s malim brojem polaznika u svakom od većih centara. Zato je ideja da to bude zajednički studij sa četiri semestra, s rezerviranim smještajem za onaj dio studenata koji putuju i da se kroz ta četiri semestra upoznaju i kulturna baština i tradicijske vrijednosti svih kroz cijelu Hrvatsku, rekao je Trogrlić.

Sljedeći korak je sastanak s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, uz podršku Rektorskog zbora i potrebu izrade detaljnog troškovnika i financijske konstrukcije.

dobija financijsku injekciju iz EU

Student mobility

Top 5 sending institutions

1. SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
2. SVEUČILIŠTE U SPLITU
3. SVEUČILIŠTE U RIJECI
4. SVEUCILISTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
5. SVEUČILIŠTE U ZADRU

Top 5 receiving institutions

1. SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
2. SVEUČILIŠTE U SPLITU
3. SVEUČILIŠTE U RIJECI
4. ZAGREBAČKA ŠKOLA EKONOMIJE I MANAGEMENTA
5. SVEUČILIŠTE U ZADRU

Top 5 sending countries

1. Poland
2. Spain
3. France
4. Germany
5. Slovenia

Top 5 receiving countries

1. Germany
2. Austria
3. Spain
4. Slovenia
5. Poland

© Photo: shutterstock — Data source: EC Erasmus Statistics 2013-14

Prorektor Sveučilišta u Splitu prof. **Boris Maleš** upozorio je, međutim, da ne funkcionira ni unutardržavna mobilnost zbog različitih programa. Također, rekao je da nije zaživjela ni mobilnost studenata sportaša, ili umjetnika i znanstvenika, pa je pozdravio najavljene projekte kao početak rješavanja problema. Ministrica Divjak je na to dodala da je Rektorski zbor pravo mjesto za rješavanje pitanja međusveučilišne mobilnosti.

Dodatni problem, rekao je rektor Andelinović, je i različito shvaćanje autonomije sastavnica, koje mogu odbiti odluke Senata ili rektora za primanje stranih studenata. Rektor Boras je podsjetio na presudu Vrhovnog suda o štrajku na Hrvatskim studijima, po kojoj su sastavnice autonomne koliko

propisuje Statut sveučilišta. Ova je tema nastavljena i na sljedećoj sjednici Rektorskog zbora, onoj u Zagrebu gdje su prikazani brojčani pokazatelji mobilnosti posveučilištima, dostupni i na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU (<http://mobilnost.hr>). Kako je rekao rektor Andelinović, Rektorski zbor tom procesu daje veliku podršku, no razvidno je da na sveučilištima raste odlazna suradnja, a dolazna je zastupljena u manjoj mjeri. Predsjednik Zbora to je objasnio nedostatkom smještajnih kapaciteta.

Prof. Andelinović se zalozio da Agencija za mobilnost bar jednom godišnje informira Rektorski zbor o implementacijama projekata iz programa Erasmus.

TONČI PLAZIBAT/HANZA MEDIA

Studentski radovi na internetu

Na pomolu je realizacija ideje o pokretanju digitalnog znanstvenog časopisa studentskih radova. Rektorski zbor je konstituirao poverenstvo, koje je predložilo da se na novoj platformi objavljuju recenzirani znanstveni radovi, posebno radovi koji su dobili rektorovu ili dekanovu nagradu te radovi koji su proizašli iz suradnje studenata i mentora na raznim razinama, bez obzira jesu li vezani uz završne seminarske radove, diplomske ili preddiplomske razine. Uredništvo bi bilo interdisciplinarno, uključivalo bi

predstavnik svih sveučilišta, te predstavnik studenata. Preostaje riješiti probleme digitalne infrastrukture, odnosno stranice na kojima bi časopis bio pokrenut, te formirati uredništvo i odraditi druge formalne poslove.

Predsjednik Zbora prof. **Šimun Andelinović** se zalozio da časopis bude pokrenut do jeseni, tako da studenti mogu svoje radove objavljivati zajedno sa svojim mentorima.

- Vrlo često govorimo da su sveučilišta znanstvene ustanove, a malo pažnje posvećujemo baš student-

skim radovima. Mislim da će ovakva inicijativa pridonijeti da oni budu vidljivi, povećati uposljivost naših studenata jer će se njihovi radovi vidjeti na internetu, a mentorima će biti olakšano ispunjavanje kriterija za napredovanje, rekao je rektor Andelinović.

Pomoćnik ministrice znanosti i obrazovanja **Stipe Mamić** pozvao je na detaljnu razradu projekta jer postoji mogućnost financiranja iz različitih fondova. Odgovorio mu je rektor Andelinović rekavši da su predstavnici MZO-a već uključeni u rad na časopisu.

Iz životopisa

Bonaventura (Roko) Duda rođen je 14. siječnja 1924. godine u Rijeci. Roko mu je krsno ime, a ulaskom u franjevački red 1941. dobio je ime Bonaventura i po njemu je općenito poznat. Djetinjstvo je proveo u Krasnu na otoku Krku. Od 1933. do 1935. školuje se na Sušaku a vrijeme od 1935. do 1944. obilježeno je nastavkom školovanja i redovničkom formacijom. Godine 1944. upisuje teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, diplomira 1950., koje je godine i zaređen za svećenika. Doktorira u Rimu 1956., a asistenturu na KBF-u počinje akademske 1957./58. godine. Od 1960./61. do 1977./78. predavač je i na Filozofsko-teološkom učilištu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda u Samoboru i Trsatu. Za docenta je biran 1964., a za redovitog profesora 1969., da bi ga po umirovljenju Senat Sveučilišta u Zagrebu izabrao u počasno zvanje profesor emeritus (2001.). Prodekanom KBF-a bio je dvaput: 1973./74. i 1977./78., a triput uzastopce biran je za dekana: 1982./83., 1983./84., te 1984./85. Umirovljen je 1993. Zbog zasluga za prevođenje Biblije dobio je 2004. znanstvenu nagradu Annales Pilar Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Dopisni član HAZU, razreda za društvene znanosti, postaje godine 2010. Aktivan je u osnutku i održavanju Teološko-pastoralnog tjedna, pokreće Glas (s) Koncila i Kršćansku sadašnjost, srećemo ga na međunarodnim mario-loškim kongresima u San Domingu 1965. te Zaragoza 1979. Aktivni je sudionik međunarodnog kongresa u Rimu o teologiji II. vatikanskog sabora (1966.). Prevoditelj je i urednik Zagrebačke Biblije, sudjelovao je na prijevodu Rimskog misala i Časoslova, preveo je 80-ak novih časoslovnih himana, zauzeo se za ostvarenje Jeruzalemske Biblije (1994.). Godine 2008. dodijeljena mu je Ekumenska povelja, 2010. odlikovan je i odličjem Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića (2010.) Film Dokumentarnog programa HRT-a „Manji brat – fra Bonaventura Duda“ scenaristice i redateljice Ljiljane Bunjevac-Filipović dovršen je 2009. godine.

IN MEMORIAM FRA BONAVENTURA DUDA (1924. - 2017.)

Bonaventura je imenom i djelom navješćivao Dobro

Živeći i djelujući u tri različita društveno-politička uređenja, izložen iskušenjima, obdaren zavidnom razinom znanja te osjećajem za dobro čovjeka i društva, trudio se i uspijevao pomiriti naizgled nepomirljivo. Nesvakidašnji raspon znanja združen s nepokorivom energijom i talentom za prepoznavanje trenutka osobito se očitovao u odluci da se ponovno prevede Biblija, povijesno značajna za hrvatski jezik, kulturu i duhovnost

Što je zaokupljalo njegovu pozornost dok je miragojskim alejama za života promicao sam? Je li dopušteno goneti i nije li se baš na tom mjestu prvi put javilo ono presmiono, a ipak neizostavno pitanje: *Hoću li i ja u raj?* Jer baš je tako naslovljena njemu toliko omiljena pjesma njegova rano preminulog učitelja Bonaventure Čuka, stihovi kojima se nerijetko vraćao i kad su se od njega očekivali njegovi vlastiti odgovori i poruke.

Fra Bonaventura je u svojoj malenosti postao uočljivo velik, plemenit i jednostavan čovjek koji *nikomu nije pravio sjene*. Njegova životna priča počinje poput mnogih: bio jednom jedan siromašan dječak imenom Roko – Rocco Virgilio Francesco. Rođen 1924. u Rijeci, prvo je desetljeće proživio u selu Krasu na otoku Krku. Bremenite okolnosti djetinjstva natjerale su ga da prerano počne živjeti izvan obiteljskog doma. No sva su iskušenja brusila njegovu narav, osobito ljudi koji su ga usmjevali dajući obol njegovoj osobnosti: više je puta sam posvjedočio da su mu *život učinili ljepšim* baš time što su nepopustljivo oblikovali njegovu dobrotu. A Roko je

njihove nade opravdao cijelim svojim životom. Zadovoljan u malome kao da je dobio mnogo više od onoga što je tražio ili čemu se nadao. Tako je iz osobnog siromaštva raslo bogatstvo za Hrvatsku, za Crkvu, za Franjevački red... za grad Zagreb u kojemu je živio od svoje dvadesete godine. Iz siromaštvom obilježenog djetinjstva rastao je čovjek čežnji i želja: svestran, pronicljiv, dalekovidan. U svemu korak ispred svoga vremena, marljivo i zauzeto, odvažno i hrabro, strpljivo i pouzdano riznicu je života punio izvrsnošću djelovanja.

Obrisi djelovanja

Živeći i djelujući u tri različita društveno-politička uređenja, izložen mnogim strujanjima, obdaren nesvakidašnjim rasponom znanja te osjećajem istančanosti za dobro čovjeka i društva, ovaj jednostavni franjevac znao je pomiriti naizgled nepomirljivo, realizirajući neočekivane pothvate na način da im se nitko nije odupirao. Bonaventurina osobnost u jednu je cjelinu integrirala svestrano stečeno znanje, autentično ga primjenjujući u svemu što mu se povjeravalo, a toga nije bilo malo. Od 1957., kada po-

NAPISALA I PRIREDILA S. DIANA DOLIĆ

Biti mi daj

Oduvijek sam volio mjesečinu.

U njoj sve se stvari čine

u isto vrijeme da jesu

i kao da nisu.

I sebi sam tako izgledam:

da jesam

i kao da nisam.

I kad mislim da jesam,

skoro da želim da nisam.

Jer – jao! – ja koji jesam

više sam onaj koji nisam.

I moglo bi biti da k Bogu dođem

kao da jesam,

a on će mi reći da nisam.

A tada – bolje bi bilo

da me nije bilo.

A kad mislim da nisam,

bude mi žao,

jer volim da jesam.

O kako je dobro: Biti!

To možda i ne znam pravo,

već samo slutim

kako je dobro BITI!

Jer – i ovo malo što jesam

dok nisam,

kako je lijepo biti!

O Ti koji jesi i nikad nisi!

O daj mi, Dobri,

biti mi daj!

Da jesam i samo jesam!

Vječno i zauvijek – u Tebi!

O ti koji jesi:

Biti mi daj!

fra Bonaventura Duda,

1963.

činje djelovati kao asistent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, pa sve do posljednjih dana života, sve ono što se dugim učenjem iskristaliziralo Bonaventura je kroz teološko pastoralnu djelatnost širio na mnoga znanstvena područja. Pritom je imao nesumnjivi talent za kairos, pravi trenutak, što je osobito došlo do riječi u prepoznavanju potrebe i mogućnosti prijevoda Biblije na suvre-

meni jezik i njenog izdavanja u okolnostima koje je teško nazvati sklonima. Od osiguravanja preduvjeta, preko odabira najvršnjih stručnjaka, pa sve do finaliziranja ovog zahtjevnog i složenog kulturološkog i biblijskog pothvata, fra Bonaventura je koordinirao tijek cijeloga projekta *Zagrebačke Biblije*, povijesno značajne za hrvatski jezik, kulturu i duhovnost, ne propuštajući brigu ni o najmanjem.

Čovjek želja

Fra Bonaventura je svoju djelatnost retrospektivno sam sažeo ovako:

A sada? Toliko bih toga još želio. No sjećam se iz prvih godina studija, u onoj maloj hrvatskoj enciklopediji pročitao sam nek u indijsku mudrost: "Ne ori preširoka polja da ti ne bi malaksala snaga!" A opet, uvijek sam volio danielske duše što ih je anđeo Gabriel nazvao kao ono Daniela: "...jer si čovjek želja"... Vir desideriorum – Čovjek želja, uvijek mi se sviđao taj izraz.

Određen imenom

Skromni je Bonaventura već za života dobio mnoga priznanja, mnoge nagrade i odličja. Premda su za njega bili tek jedan u nizu "životnih protokola" primao ih je sa zahvalnošću. Osobito ono, njemu najvažnije, *Pro Ecclesia et Pontifice*, što mu ga je Papa Benedikt XVI. uručio o 60. obljetnici svećeništva.

Ako i inače vjerujemo da nas i ime koje nosimo na neki način određuje, onda u ovom slučaju za takvu vjeru imamo utoliko više razloga ukoliko se ime fra Bonaventura pokazalo ne samo osloncem njegove nepomućene vjere u smisao ljudskih angažmana, nego i kao svojevrsno proročanstvo *dobre budućnosti* darovane već kroz njegov život.

Iz oproštajnih riječi

U čast fra Bonaventure Roka Duda na komemoraciji od 7. kolovoza u Crkvi sv. Franje na Kaptolu, uz nazočnost **Renate Margaretić Urlič**, izaslanice Predsjednice RH, te niza uglednika političke, akademske, kulturne i duhovne elite govorili su predsjednik HAZU **Zvonko Kusić** i akademik **Josip Bratulić**, fra **Darko Tepert**, prof. **Peter Kuzmič**, s. **Finka Tomas** i gradonačelnik **Milan Bandić**. Na zagrebačkom Mirogoju od fra Bonaventure su se oprostili dekan KBF-a fra **Mario Cifrak** i prigodnom homilijom mons. **Ivan Šaško**, a na misi zadušnici homilijom provincijal fra **Ilija Vrdoljak**. Donosimo najvažnije komemorativne akcente, u redakcijskom izboru i opremi.

Z. KUSIĆ: Gigant duha

Bonaventura Duda je niz velikana svećenika u Akademiji upotpunio na jedan poseban način. U njemu kao da se stopilo više osoba, kao da je riječ o više biografija, više dimenzija. Pokrenuo je niz projekata koji su obilježili Crkvu. Poznat je po prijevodu Biblije, sudjelovao je u začetku Glasa Koncila, Kršćanske sadašnjosti, Teološko-pastoralnog tjedna. Bio je karizmatička osoba, propovjednik kakvog nadaleko nije bilo. Znanstvena visina i teološka dubina u jednoj osobi.

J. BRATULIĆ: Učitelj svete mudrosti

Riječ fra Bonaventure, kao učitelja svete mudrosti, djelovala je i među vjernicima, i među onima koji se smatraju agnosticima, i među onima koji sebe smatraju nevjernicima. I to ne samo kao poticajno znanje nego i kao zrno koje se ukorjenjuje u pamet i u srce. Njegova riječ, spoznaja, poruka lako se prihvaćala – izricao ju je na osoban način. Bio je čovjek kome je Bog dao dobrotu, mudrost, razbor – i što nije manje velik dar – razumijevanje sugovornika, poštivanje osobe kao sugovornika, strpljivost da se razgovor ne prekine, da glas ne ostane „vapijući u pustinji“, nego da tiho pokuca na vrata uma, do predvorja srca i da prodre u dubine ljudske naravi koja je, prema svetom Augustinu, po naravi kršćanska. Zato trajna hvala fra Bonaventuri Dudi – proroku blage riječi!

M. BANDIĆ: Jedan od vizionara

Koraćao je velik ispod zvijezda i sve što je činio, činio je s toliko ljubavi i odgovornosti da je i najjednostavnije zadatke pretvarao u velika djela koja potiču i ostavljaju dubok trag. Činio je to s puno mudrosti prema izazovima trenutka, s puno kreativnosti i potpunim predanjem Božjoj volji. Na duhovnoj i kulturnoj karti Europe Zagreb je učinio prepoznatljivim i naš ga je grad uvrstio među svoje velikane, odlikovavši ga Medaljom grada Zagreba za životno djelo.

P. KUZMIČ: Svetac životne radosti

Fra Bonaventura je jako dobro znao da smo mi ne samo ekumenski nepismeni narod nego, kako sam reče, i biblijski neishranjeni narod, te pri tom zaboravljamo da je Biblija ekumenska knjiga. Povodom 40. obljetnice pojavljivanja Zagrebačke Biblije, Dudi smo na Evandeoskom teološkom fakultetu u Osijeku 2008. godine dodijelili onda već prestižnu Ekumensku povelju. Bio je to izuzetan ekumenski događaj na koji je Duda kasnije često podsjećao, a glas o tom skupu je stigao i do kardinala Waltera Kaspera, predsjednika Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana. Okupila nas je Biblija - Biblija koja je, kako je Duda znao reći, za sve kršćane mjerodavna i smjerodavna Božja riječ. Ona je i temeljni tekst i duhovni test kršćanske vjere i života. Duda je bio ponizan i skroman

čovjek, pravi živući svetac, iz kojeg je zračila radost života. Posvuda ga je pratila plemenita i dobrotorna radoznalost i nadaleko prepoznatljivo čuđenje. Ispraćam ga njegovim riječima: „Svi smo mi pred Bogom mali. A jednom na nebu saznat ćemo da je među nama bilo i velikih. Sva sreća da mi tada njima nećemo biti zavidni, a oni nas neće gledati s visine.“

D. TEPERT: Prepoznavao je dobro u ljudima

Najistaknutiji plod Bonaventurina rada na Koncilskoj obnovi svakako je novi prijevod Svetog pisma. Može se reći da je bio „spiritus movens“ toga prijevoda. Da fra Bonaventura nije bio čovjek otvorenih pogleda, čovjek dijaloga i čovjek otvorena srca za svakoga, teško bi bio ostvariv zajednički rad najrazličitijih ljudi - bibličara, književnika i jezikoslovaca - koji su još k tome pripadali i suprotnim svjetonazorima. Odlikovao se finoćom odnosa prema svima, pa tako i prema braći. Kad bi slavio misu za nekog pokojnika koji mu je bio poznat uvijek je bio pripravan o njemu govoriti tako lijepo da smo mi, braća, među sobom znali reći: „Eno, opet kanonizira!“ Volio je ljude i znao je prepoznati što je u njima dobro. Nije li to za raj?

F. TOMAS: Naš pater

Držali smo ga „našim patrom“ i on je nas sestre držao za svoje i nije se sustezao i pred drugima to posvjedočiti. Bio je potpuno predan svome pozivu, sretan kao franjevac. Kada je p. Duda bio zdravstveno teže i premješten u Varaždin, upriličile smo jedan njegov dolazak u samostan, onako u kolicima – jedan posjet sestrama kojemu se jako radovao i kojeg je on želio. U to vrijeme dobio je nagradu Grada Rijeke, pa je htio i sestre od toga darivati. Uvjerene smo da nam je svojim prelaskom u vječnost sada još bliži.

I. ŠAŠKO: Trag vječnog u vremenitom

Ostat će urezan u naša sjećanja po osobnim susretima, ali će u našoj Crkvi i domovini živjeti po snazi Božjega Duha koji prošlost unosi u sadašnjost dajući joj svježinu budućega. Našoj suvremenosti ostavlja predivnu vrijednost promatranja događaja u svjetlu vječnosti. To je vjerojatno jedini pravi izazov svakomu razdoblju, svakomu svjetonazoru i ideologiji. U ozračju „erozije oduševljenja“ ostaje s nama svojom vrlinom divljenja. Pater Bonaventura, tragom karizme svetoga Franje, znao se diviti, iznenaditi onim naizgled običnim, ne dopustiti navici da prekrije čudesnost razloga za pohvalu tamo gdje je prijetila tuga, probuditi slavlje gdje je zavladao malodušje. Svojim je osmijehom tako lako širio prostorije, hodnike, ulice u kojima je boravio da je njegova prisutnost za mnoge bila „dom smijeha“.

I. VRDOLJAK: U dječaku čovjek

Božja providnost dovela ga je sestrama sv. Križa na Sušaku, koje su po s. Danili Barac neizbrisivo ušle u njegov život a njegova ljubav i zahvalnost tim sestrama, koje su postale istinskim majkama njegovog duhovnog života, nije jenjvala do smrti. Smatram da je povijest ovog dječaka odredila sve ostalo u životu ovog velikog čovjeka. Dječak nikad nije prestajao živjeti u njemu, a veliki je čovjek u svim svojim susretanjima s ljudima uvijek tražio i oživljavao malog Roka. Bonaventura se ne može razumjeti bez Roka i on je ključ za razumijevanje vremena nakon njegove jedanaeste godine života. Iz te malenosti i siromaštva – kao veličine, ne kao nedostatka – nastala su njegova životna uvjerenja, njegova tako osjetljiva i fina svetačka duša, njegov psihološki, ljudski, intelektualni, franjevački i crkveni profil.

INFORMATIČKI STRUČNJAK SA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU UKLJUČEN U AMERIČKI EDUKATIVNI PROJEKT ZA OSOBE OŠTEĆENA VIDA

Bookshare - čitanje bez granica

Nakon iskustva na sličnim projektima u Hrvatskoj, doc. Mario Konecki s FOI-ja uključen je u razvojni tim neprofitne organizacije Benetech koja u SAD-u razvija najveći svjetski internetski servis namijenjen osobama s poteškoćama u čitanju

Doc. dr. sc.
Mario Konecki
DAVOR VIŠNJIĆ/
PIXSELL

Piše IVAN PERKOV

Doc. Mario Konecki s Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu, posebni savjetnik rektora Sveučilišta u Zagrebu za internetske servise i koordinator Rektorskoga zbora Republike Hrvatske za informacijske tehnologije, uključen je u razvojni tim prestižne američke organizacije Benetech.

Riječ je o jednoj od vodećih organizacija u području razvoja inovativnih tehnologija i rješenja za potrebe ujednačavanja mogućnosti i prava svih osoba u području obrazovanja, rada i drugih aktivnosti. Organizacija Benetech je također zaslužna za razvoj najveće svjetske pristupačne internetske knjižnice za osobe s raznim poteškoćama (Bookshare) koja sadrži više od 560.000 pristupačnih naslova. Kao dio razvojnog tima Benetecha doc. Mario Konecki će, uz ostale članove tima iz organizacija kao što su Google, W3C, SAS Institute i Mozilla, prvenstveno raditi na razvoju novih tehnologija i rješenja za pomoć osobama oštećena vida.

Sustav GUIDL

Ovim područjem Konecki se počeo baviti u okviru svoje doktorske disertacije a do danas je na ovu temu objavio više od 20 znanstvenih radova. Tijekom rada na

doktorskoj disertaciji razvio je sustav GUIDL (Graphical User Interface Description Language) za potrebe osoba oštećena vida koji omogućava njihovo ravnopravno uključivanje u obrazovni proces i na tržište rada. Sustav GUIDL sadrži novi programski jezik koji osobama oštećena vida omogućava kreiranje grafičkih sučelja putem teksta i prevodenja govora u tekst i teksta u govor, kao i lakše učenje programiranja i uključivanje u aktivnosti razvoja programskih proizvoda na tržištu rada. Motivacija za razvoj ovakvog sustava doc. Koneckom bio je slijepi student koji je studirao na Fakultetu organizacije i informatike a tijekom razvoja samog sustava surađivao je s brojnim osobama oštećena vida širom svijeta. Za projekt ove tematike je također nagrađen na natječaju Fond svježih ideja u organizaciji Grada Varaždina. Sustav GUIDL je razvijen na način da bude intuitivan i jednostavan za uporabu, da podržava veći broj aktualnih programskih jezika i da bude proširiv novim programskim jezicima. Na ovaj način sustav pruža dugotrajno rješenje u području obrazovanja i rada u domeni programiranja i razvoja konkretnih programskih rješenja. Navedeni sustav je prezentiran u više zemalja Europe i Amerike i bit će uključen u godišnji izvještaj o inovacijama u području pristupačnog programiranja u obrazovanju koji

sastavlja i objavljuje Benetech.

- Želja mi je i namjera dati svoja rješenja institucijama u SAD-u, ali isto tako dovesti stručnjake i inovativna rješenja institucija iz SAD-a u Hrvatsku te omogućiti svim sveučilištima i njihovim sastavnicama pristup navedenim rješenjima iz područja pomoći studentima s poteškoćama u obrazovanju i što ravnopravnijem uključivanju na tržište rada, rekao nam je doc. Konecki.

S ciljem realizacije navedenog planira uz podršku Rektorskoga zbora Republike Hrvatske, Sveučilišta u Zagrebu i ostalih hrvatskih sveučilišta, kao i udruga i ostalih zainteresiranih organizacija i pojedinaca, u suradnji s američkim sveučilištima Penn State i New York University (NYU), organizacijom Benetech i drugim američkim sveučilištima i organizacijama, or-

ganizirati veliku znanstveno-edukativnu konferenciju u Hrvatskoj.

Suradnja s Amerikancima

S američkim sveučilištima Penn State i New York University uspostavio je suradnju u području razvoja novih tehnoloških rješenja za potrebe osoba oštećena vida tijekom akademske mobilnosti u lipnju i srpnju 2016. i 2017. kada je uspostavio suradnju i s najstarijom američkom školom za slijepu, Perkins School for Blind, u kojoj se školovala i svjetski poznata aktivistica Helen Keller.

Uz navedeno, u suradnji s američkim sveučilištem University of Wisconsin doc. Konecki u 2018. organizira znanstvenu konferenciju na kojoj će jedna od tema biti i uloga informacijskih tehnologija u pristupačnom obrazovanju čime mu je želja dodatno popularizirati

Naslovna stranica Booksharea

Što je Bookshare?

Bookshare je najveća svjetska internetska knjižnica namijenjena osobama s poteškoćama u čitanju - slijepima i slabovidnima, disleksičarima itd. Knjižnica trenutno nudi više od pola milijuna naslova koje koristi više od 425 tisuća ljudi u sedamdeset zemalja svijeta. Oko 820 nakladnika iz cijeloga svijeta (premda najviše iz SAD-a) doniralo je svoje digitalne naslove i tako omogućilo da nova literatura bude dostupna svima u isto vrijeme.

Bookshare je nastao u Benetechu, vodećoj američkoj neprofitnoj tehnološkoj organizaciji čiji je osnivač socijalni poduzetnik Jim Fruchterman, bivši student poznatog američkog sveučilišta i istraživačkog instituta The California Institute of Technology (Caltech). Misija Benetecha je ispunjavanje društvenih potreba tehnologijom i ova se misija danas provodi kroz četiri velika programa - Globalna pismenost, Ljudska prava, Okoliš i Benetech Labs - za koje Fruchterman kaže da svoj uspjeh mjere jedino "brojem života koji su promijenjeni nabolje". S obzirom na to da ga dijelom financira američko Ministarstvo obrazovanja, Bookshare je oslobođen obveze plaćanja autorskih prava u SAD-u, stoga je besplatan za sve učenike i studente koji su građani SAD-a i imaju poteškoća u čitanju. Svi ostali plaćaju nisku godišnju naknadu.

Za čitanje Bookshare nudi cijeli niz mogućnosti, među ostalima čak i e-knjige pisane Brailleovim pismom, zahvaljujući formatu kojeg su razvili i nazvali BRF (Braille Ready Format). Nakon što preuzmu datoteku u formatu koji klasični tekst "prevodi" na Braille, korisnici ga mogu čitati preko specijaliziranog softvera ili hardvera.

ovu temu i potaknuti nova istraživanja i korištenje pomoćnih tehnoloških rješenja u obrazovnom procesu. Uz ostale, suorganizatori konferencije su i Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Puli i Sveučilište Sjever.

Doc. Konecki planira prilagoditi sustav GUIDL i za predškolski uzrast. Aktivan je volonter s više od 300 volonterskih sati tijekom 2016. i 2017. u Dječjem vrtiću Varaždin za koji je 2017. izradio i nove web stranice. Jedan od važnih aspekata predškolskog odgoja u današnje vrijeme je jačanje informacijsko-komunikacijskih kompetencija što je posebno izazovno u slučaju djece oštećena vida. Novi sustav, temeljen na sustavu GUIDL i njegovim konceptima, bi pružio mogućnost stjecanja osnovnih znanja iz informatike na jednostavan i djeci prilagođen način, kroz igru i rješavanje jednostavnih zadataka. Želja i namjera doc. Koneckog je, u suradnji s odgojiteljima, razviti navedeni sustav tijekom svog budućeg znanstvenog i stručnog rada.

Virtualni asistenti

Uz programska rješenja za potrebe osoba oštećena vida radio je i na razvoju sustava za pomoć osobama s ostalim vrstama poteškoća. Tako je tijekom svoje šestomjesečne mobilnosti na ljubljanskom Institutu "Jožef Stefan" radio na razvoju virtualnih asistentata koji mogu dati odgovore na postavljena pitanja u glasovnom i vizualnom forma-

tu te su na taj način korisni kako osobama s oštećenim vidom tako i osobama s oštećenim sluhom. Virtualni asistenti također mogu označiti sadržaj koji je od posebne važnosti te na taj način pomoći osobama koje imaju poteškoća s koncentracijom.

Tijekom 2016. doc. Konecki je za pet znanstvenih radova na međunarodnim konferencijama dobio pet nagrada za najbolji znanstveni rad. Dva nagrađena rada se odnose upravo na područje pomoći osobama oštećena vida u obrazovanju. Na Danu Sveučilišta u Zagrebu 3. studenog 2016. primio je posebno priznanje za spomenute nagrađene znanstvene radove te za doprinos vidljivosti Sveučilišta u Zagrebu izradom novih web stranica, predstavljenih početkom 2016. na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu. Autor je i web portala Forum stipendija koji je nastao inicijativom Rektorskoga zbora Republike Hrvatske i čijim procesom razvoja je koordiniralo Povjerenstvo koje je predvodila prorektorica Sveučilišta u Zagrebu prof. Ivana Čuković-Bagić. Web portal Forum stipendija omogućava studentima da na jednom mjestu na jednostavan način dođu do svih trenutno dostupnih stipendija koje nude javna sveučilišta, veleučilišta, visoke škole i ostali stipenditori uključeni u ovu platformu. Forum stipendija je predstavljen u veljači 2017. od kada je ostvario više od 62.000 posjeta i preko 380.000 klikova.

PREDSTAVLJEN PROJEKT ACROSS, PRVI IZ HRVATSKE PRIHVAĆEN U TEAMINGU

Robote s FER-a pokreće EU novac

Projekt Fakulteta elektrotehnike i računarstva ACROSS prvi je iz Hrvatske koji je postao dio aktivnosti programa EU Obzor 2020

Dekan FER-a Mislav Grgić predstavlja projekt Across

DAVOR PONGRAČIĆ/HANZA MEDIA

Projekt Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu ACROSS - Centre of Excellence for Autonomous and Cooperative Robotic Systems prvi hrvatski projekt koji je prihvaćen u sklopu Teamingu aktivnosti Okvirnoga programa Europske unije Obzor 2020. Taj je vrijedan projekt predstavljen nedavno u Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

Projekt se provodi u strateškom partnerstvu s Kraljevskim institutom za tehnologiju iz Stockholma u Švedskoj i Inovacijskim centrom "Nikola Tesla" iz Zagreba.

Od ukupno 208 prijavljenih projekata na javni poziv Europske komisije prihvaćeno je 30 projekata iz 12 država za financiranje prve faze, koja se odnosi na izradu poslovnih planova centara izvrsnosti. Projekt ACROSS jedini je prihvaćeni projekt u prvoj fazi Teaminga iz Hrvatske.

Blaženka Divjak, ministrica znanosti i obrazovanja, ocijenila je kako je taj projekt primjer dobre prakse u barem tri kate-

gorije - kako doći do projekta za koji se treba izboriti u velikoj europskoj konkurenciji, kako kombinirati različite vrste fondova te kako uspostaviti inovativan lanac.

- Da bi se dobio projekt u ovoj kategoriji trebaju biti ispunjene barem tri komponente, izvršna znanost, sposobnost povlačenja takvih sredstava i izvršni partneri, ne samo zbog toga što omogućuju razmjenu iskustava nego i zato što je prepoznatljivost projekta veća, istaknula je.

Divjak je istaknula i važnost europskih fondova za Hrvatsku.

- Jasno je da nam povećanje od 240 milijuna kuna u proračunu, koji je za ovo ministarstvo oko 13 milijardi kuna, nije veliko, ali ako to kombiniramo s milijardama kuna dostupnima u kohezijskim, strukturnim i kompetitivnim fondovima, onda je jasno da su europski fondovi generator našeg razvojnog proračuna, ustvrdila je.

Dugoročni cilj projekta je da ACROSS postane samoodrživa istraživačka institucija koja provodi svjetski relevantna

Ministrica znanosti i obrazovanja Blaženka Divjak sa zagrebačkim rektorom Damirom Borasom na predstavljanju projekta Across

temeljna i primijenjena istraživanja te stvara inovacije u području robotskih sustava pridonoseći ostvarenju hrvatske strategije pametne specijalizacije sa značajnim doprinosom razvoju hrvatskoga gospodarstva i društva u cjelini.

Prof. **Mislav Grgić**, dekan Fakulteta elektrotehnike i računarstva rekao je kako je sada projekt dobio 'ulaznicu' i vrlo velike izgleda da uskoro poveću 15 milijuna eura iz fonda Obzor 2020, a time i automatski

kapitalnom projektu FER-a, jedinom akademskom projektu na listi strateških investicijskih projekata Republike Hrvatske. FER je i ranijim inicijativama za razvoj hrvatskog inovacijskog sektora pokazao da prepoznaje svoju društvenu odgovornost, a od tog centra očekuje da će njegovi poslijedoktorandi moći ondje nastaviti znanstvenu karijeru, njegovi vodeći znanstvenici moći će predavati specijalističke predmete na FER-u, a zajedno će stvoriti poticajno okruženje za osnivanje i razvoj novih poduzeća u području robotike i robotskih sustava.

- Cilj nam jest stvoriti hrvatski inovacijski ekosustav u jednoj od vodećih tehnologija koje će obilježiti 21. stoljeće, čime će se Hrvatska naći na karti razvijanih država koje stvaraju, a ne samo koriste napredne robotske sustave, istaknuo je.

Izrazio je uvjerenje da će ACROSS postati nukleus, ogledni primjeri modela kako pokrenuti takve inicijative u drugim znanstvenim područjima. Lokacija budućeg centra

znat će se u idućih nekoliko dana, tijekom narednih godinu dana radić će se na izradi njegova poslovnog plana i definiranja pravnog okvira, a za manje od dvije godine mogao bi i biti otvoren, najavio je Grgić.

Ivan Petrović, koordinator projekta ACROSS upozorava kako je za najbolje rezultate nužna što veća potpora domaćih dionika, s obzirom da je robotika tehnologija koja će obilježiti ovo stoljeće i prepoznata je kao nešto što može imati značajan ekonomski utjecaj.

- FER je jedini međunarodno prepoznati centar koji može značajno ojačati robotiku i ima više od 50 istraživača koji neposredno rade na robotici, rekao je.

Obzor 2020. (Horizon 2020) program je Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. godine koji objedinjuje aktivnosti Sedmog okvirnog programa (FP7), inovacijske aspekte Programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i EU doprinos Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (EIT).

USVOJEN VAŽAN DOKUMENT MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Akcijски plan za znanstvenu mobilnost

Strateškim planom MZO-a poticat će se sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u programima Europske unije, programima bilateralne suradnje i drugim međunarodnim programima za istraživanje i razvoj

Odlukom ministricе prof. **Blaženke Divjak**, Ministarstvo znanosti i obrazovanja usvojilo je novi Akcijски plan za mobilnost istraživača za razdoblje od 2017. do 2020. godine čiji je cilj jačanje ljudskih potencijala u znanosti, poticanje mobilnosti i međunarodne suradnje hrvatskih znanstvenika.

Donošenje Akcijskog plana za mobilnost jedna je od aktivnosti predviđena Strateškim planom za razdoblje od 2016. do 2018. Ministarstva znanosti i obrazovanja u svrhu jačanja povezivanja znanosti i tehnologije kao okosnice budućega razvoja znanosti, a uzimajući u obzir ostvarivanje mjera iz Strategije znanosti, obrazovanja i tehnologije (2014.). Strateškim planom Ministarstva znanosti i obrazovanja navedeno je da će se spomenuti cilj ostvariti daljnjim poticanjem sudjelovanja hrvatskih znanstvenika u programima Europske unije, programima bi-

lateralne suradnje i drugim međunarodnim programima za istraživanje i razvoj te provedbom programa odlazne i dolazne mobilnosti istraživača. Cilj Akcijskog plana je olakšati dolaznu mobilnost, poboljšati radne uvjete za hrvatske i za strane istraživače, ostvariti bolju pripremu hrvatskih istraživača za međunarodnu i međusektorsku mobilnost te olakšati međusektorsku suradnju i mobilnost u Republici Hrvatskoj.

Akcijски plan za mobilnost istraživača za razdoblje od 2017. do 2020. godine obuhvaća sljedeće točke:

- prepoznaje prepreke u međunarodnoj te u međusektorskoj mobilnosti istraživača;
- predlaže mjere za uklanjanje prepreka te povećanje i ubrzanje mobilnosti istraživača;
- naglašava važnost mobilnosti istraživača za razvoj znanosti i istraživanja, a ti-

me i oporavak gospodarstva. Sukladno navedenom, Akcijским planom predviđena je - uz određene vremenske okvire i rokove - provedba pet mjera:

1. Zapošljavanje stranih istraživača na znanstvenim i znanstveno-nastavnim radnim mjestima;
2. Unaprjeđenje radnih uvjeta istraživača;
3. Omogućavanje lakšeg

reguliranja privremenoga boravka stranih istraživača;

4. Daljnji razvoj sustava potpore za mobilnost istraživača;

5. Poticanje međunarodne, interdisciplinarne i međusektorske mobilnosti istraživača.

Važno je naglasiti kako su Akcijским planom za mobilnost istraživača prihvaćene i najnovije preporuke EU-a koje se posebno odnose na mlade istraživače (Bratislava Declaration of Young Researchers, Salzburška načela te Načela za inovativnu izobrazbu doktoranada).

Cjeloviti tekst Akcijskog plana za mobilnost istraživača od 2017. do 2020. dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanje, na adresi https://mzo.hr/sites/default/files/dokumenti/2017/07/akcijски_plan_za_mobilnost_istravivaca_2017-2020_final.pdf.

MZO

DAVOR PONGRAČIĆ/HANZA MEDIA

UNIVERSITÉ
PANTHÉON-ASSAS
- PARIS II -

PRAVNI FAKULTET U SPLITU 11. PUT
ORGANIZIRA HRVATSKO-FRANCUSKE
UPRAVNOPRAVNE DANE

Javna uprava, javni interes, javna svojina

U zgradi MedILS-a dva dana će se na 11. Hrvatsko-francuskim upravno-pravnim danima raspravljati o funkcioniranju javne uprave, te o tome kako zaštititi javni interes i javno vlasništvo

Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu 11. put će 14. i 15. rujna biti domaćin Hrvatsko-francuskim upravno-pravnim danima. Ovaj važan međunarodni znanstveni skup održava se u Mediteranskom institutu za znanost o životu (MedILS) pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske, a uz splitski Pravni fakultet i Sveučilište u Splitu suorganizatori su pariško sveučilište Panthéon Assas, Državni savjet Republike Francuske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Ministarstvo uprave Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske i Centar za europsku dokumentaciju i istraživanja "R. Schuman" iz Splita. Potporu su pružili i hrvatsko Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ustavni sud, francusko veleposlanstvo u Hrvatskoj, Splitsko-dalmatinska županija i Grad Split. U organizacijskom odboru su profesor emeritus **Marc Gjida**ra, prof. **Damir Aviani**, dr. sc. **Neven Šimac**, rektor Sveučilišta u Splitu prof. **Šimun Andelinović**, izv. prof. **Bosiljka Britvić Vetma**, dekan PF-a izv. prof. **Željko Radić**, dr. sc. **Zoran Pićuljan** i prorektor prof.

Alen Soldo. Uz navedene, skup će pozdraviti i **Guillaume Leyte**, rektor sveučilišta Panthéon-Assas, francuska veleposlanica **Corinne Meunier**, **Martine de Boisdeffre**, predsjednica Odjela za izvješća i studije Državnog savjeta, predsjednik Visokog upravnog suda **Ante Galić**, ministri pravosuđa i uprave **Dražen Bošnjaković** i **Lovro Kušević**, gradonačelnik **Andro Krstulović Opara** i župan **Blaženko Boban**.

Tijekom dvodnevnog skupa, ove godine posvećenog djelovanju javne uprave, eminentni stručnjaci pravne i upravne znanosti i struke govorit će o ljudskoj i materijalnoj komponenti djelovanja uprave, stanju upravnog sudovanja u Francuskoj, javnom službovanju u dvjema zemljama... Bit će sigurno zanimljivo čuti i izlaganja o javnom vlasništvu, razlikama javnog, općeg i državnog interesa, vrlo aktualnoj temi (ne)otudivosti javnih dobara, odnosu poreznog sustava i javnog upravljanja, poreznim utajama... U popodnevnom terminu skupa održavat će se okrugli stolovi o obrađivanim temama.

R.I.

U demokratskom sustavu podvrgavanje pravilu istodobno je i uzrok i posljedica pravno organiziranog društva. Mogućnost pokretanja postupka protiv tijela javne uprave važan je aspekt pravne države jer ono što obilježava pravnu državu jest da omogućuje istodobno izražavanje pojedinačnih i skupnih sporova i njihovo rješavanje, i u upravnom djelovanju i u postupcima koji omeđuju njegovo djelovanje. Ovdje se očito ne smiju zanemariti i kulturne činjenice jer treba voditi računa o ponašanjima, običajima, načinima razmišljanja i djelovanja koja su naslijeđe svakoj državi jedinstvene prošlosti. Zapravo, sustav koji je na snazi u danom trenutku i na danom mjestu nije moguće shvatiti ako ne znamo što mu je prethodilo. Ne postoji pravo koje bi se moglo promišljati izvan njegova kulturnog okvira. To vrijedi za sve države i sve grane prava, a osobito za upravno pravo koje na svakodnevnoj osnovi uređuje odnose s vlašću. Današnje pravo upravnog spora različito je od onog prijašnjeg ne samo zbog većeg broja predmeta, nego iz razvoja sudačkih metoda i ovlasti te izmijenjenih postupaka i promijenjene percepcije pravosuđa od strane građana.

Sudska pravila

Upravni spor prvo treba izučavati iz kuta pravila koja uređuju razmatranje i rješavanje sporova, odnosno iz kuta pravila koja se tiču ustroja upravnog sudovanja i načina njegova funkcioniranja. Iz te se perspektive izučava pravno uređenje koje je primjenjivo na djelatnost koja je doživjela veliki procvat uslijed multiplikacije propisa kojima se uređuju određeni društveni odnosi, a čija je složenost, a ponekad i nesavršenost, izvor osporavanja od strane pojedinaca sve svjesnijih svojih prava. To strogo pravno izučavanje je tim zahtjevnije jer je upravno sudovanje ustrojeno na više razina, jer se pojavljuju novi postupci, jer uloga suca doživljava razvoj i dobiva na značaju, jer posebni zakoni postaju sve brojniji (o zaštiti okoliša, urbanizmu, gospodarskim djelatnostima, porezima, upravljanju državom, lokalnim jedinicama itd.), a da i ne spominjemo utjecaj europskih propisa koji nameću promjene ponašanja i običaje unutar državnih uprava koje postaju (a da to ponekad ni ne znaju) sastavnim dijelovima briselske uprave, što može prouzročiti dodatne sukobe koje upravni sudovi moraju riješiti primjenom nacionalnih, europskih, pa čak i međunarodnih propisa te u svjetlu posve novih načela. To je za suce općenito te upravne suce osobito, koji su odsada podvrgnuti izvana nametnutim normama te izloženi pogledima dvaju europskih sudova, jedna posve nova situacija. S jedne strane, tu su norme koje potječu iz prava Europske unije iz kojih proizlazi obveza osiguranja učinkovite zaštite subjektivnih prava koja to naddržavno pravo obuhvaća i za čije je tumačenje – u slučaju poteškoća s njihovom primjenom – obično nadležan Sud Europske unije. S druge strane, njima treba pridodati norme koje proizlaze iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava, osobito zahtjeve u svezi s pravom na djelotvoran postupak (čl. 13.) i pravom na pošteno suđenje (čl. 6. st. 1.) kako ih tumači Sud u Strasbourgu, koji se odnose na

sve aspekte upravnog postupka. Ne smije se zaboraviti ni na zahtjeve vezane uz potrebno postavljenje materijalnog i postupovnog upravnog prava, na što osobito poziva gospođa profesorica Jasna Omejec, koja je donedavno briljantno predsjedala radom Ustavnog suda Republike Hrvatske i koja danas piše sljedeće: «Predmet kojim se bavi upravno pravo (uključujući i upravu i upravno sudstvo) nalazi se u središtu konstitucionalizacije hrvatskog pravnog poretka, jer on dotiče odnos između vlasti i građana... Teret procesa konstitucionalizacije upravnog prava ne može nositi samo USRH. Njegov temeljni nositelj mora biti hrvatsko upravno sudstvo» (Hrvatsko-francuski upravno-pravni dani, Hrestomatija, svezak 1., str. 134-135). Te promjene nalažu, među ostalim, upravnim sucima da ulože pojačane napore kako bi uskladili svoje odluke, ustalili i pojasnili pravo koje proizlazi iz njihovih odluka, te svoju sudsku praksu učinili suvislijom, bolje poznatom i razumljivijom.

Zadaća sudaca

Zadaća je upravnog suca skrbiti o poštovanju temeljnih pravila koja čine potku općeg upravnog prava (odnosno materijalnog prava) kao i osigurati pravilnu provedbu upravno-pravnih postupaka. Upravo to predstavlja «izmiriteljsku» ulogu upravnog sudovanja. Zato je važno što je moguće vjernije predočiti i predstaviti zadaću, ovlasti i dužnosti upravnih sudaca i različita pravozastitna sredstva koja oni mogu osigurati. Izučavati uređenje upravnog spora jest u biti zanimati se za pravosudne ustroje i postupke, ne zanemarujući pritom okružje upravnog sudovanja (između ostalog pisana i nepisana načela, razloge postojanja, status, nadležnost i etiku upravnog sudovanja) te se trudeći odrediti pojmove na kojima počiva nadležnost upravnog sudovanja i njegovo shvaćanje određenih temeljnih pojmova (poput pojma upravnog akta, javne vlasti, upravnog ugovora, javnog dobra, javne usluge, javnih radova, javne ustanove itd.). Dakako, u hrvatskom sustavu u kojem sudac nije onaj koji «stvvara pravo», nego onaj koji se zadovoljava primjenjivati ga, zakonodavac i tekstovisu ti koji imaju glavnu riječ, a sudska praksa nije, pravo uzevši, «izvor» prava. Suci smatraju da im je dužnost primjenjivati pozitivno pravo, eventualno ga tumačeći, i to prije doslovno nego li na teleološki način, koji se oslanja više na cilj i svrhu nego na slovo teksta. Međutim, uvijek ima mjesta za napredak na tom polju i jasniju afirmaciju uloge suca i sudske prakse, pod uvjetom da se ona učini suvislom, usklađenom i ujednačenom, u cilju što boljeg ispunjenja očekivanja i razvijajućih potreba građana i društva u odnosu na upravno sudovanje koje je zaduženo uspostaviti slobodarsko uređenje, te pozvanom odigrati istaknutu ulogu u javnom životu, pri čemu je jasno da rješavanje sukoba između uprave i pojedinca od suca zahtijeva da prednost da općem interesu, pritom vodeći računa i o poštovanju prava i interesa u pitanju, kako bi konačna odluka bila što je moguće točniji iskaz istine i pravčnosti.

Pored strogo pravnog izučavanja upravnog spora ima mjesta i za njegovo sociološko izučavanje. Jer kao i sva druga očitovanja društvenog života,

UVODNA RAZMATRANJA IZ
PERA PROFESORA EMERITUSA
MARCA GJIDARE

Rješavanje upravnih sporova: spona sudovanja i doktrine

Kao uvod u Hrvatsko-francuske upravno-pravne dane donosimo uz redakcijsku opremu članak profesora emeritusa Marca Gjida

re s pariškog sveučilišta Panthéon - Assas

Marc Gjida

upravni spor može biti predmetom izučavanja usmjerenog na možebitno izvanpravne činjenice (stvarni utjecaj upravnog sudovanja na javni život, njegova osjetljivost na političke ili ustavne promjene, profil sudaca i društvenoprofesionalna kategorija tužitelja) ili na način na koji upravni suci shvaćaju i izvršavaju svoju zadaću, na način na koji ih percipiraju stranke u sporu ili općenito javno mnijenje, na stupanj povjerenja koji uživaju, na njihovu sliku u medijima. To sociološko istraživanje može se odnositi i na ishode pravozaštitnih sredstava, udio odluka kojima se odbacuju ili poništavaju osporavani upravni akti, više ili manje ispravno izvršenje presuda, trajanje sporova, manjkavosti sustava sudskog nadzora uprave, troškove postupaka, tipologiju pravozaštitnih sredstava, stvarnu ulogu odvjetnika itd. Takvo je izučavanje također

važno jer dobro poznavanje zbilje upravnog spora i stvarne učinkovitosti upravnog sudovanja ne omogućava samo zadovoljavanje intelektualnog interesa, nego ima i svoju praktičnu svrhu.

Pojedinačno i opće

Upravo na temelju konkretnih opažanja i utvrđenja mogu se izvući pouke u cilju možebitnih odgovarajućih reformi, kako bi se bolje odgovorilo na zahtjev društva za pravdom u upravnim stvarima. Sociološko izučavanje zahtjevan je pothvat koji pretpostavlja transparentnost i javnost rada sudova; ono se između ostalog provodi istraživanjem činjenica i konteksta predmeta, i to sa svom potrebnom minucioznošću i razboritošću, kako bi se razlikovalo ono što je pojedinačno od onog što je općenito, kako bi se utvrdilo što je prolazno, a što stalno. Umjeri u kojoj se ono odnosi na presude, sociološko bi izučavanje trebalo obuhvatiti ne samo objavljene presude, nego sve donesene presude, kako posebnih sudova tako i svih sudova u okviru upravnog sudovanja. To očito predstavlja dugoročni pothvat koji treba povjeriti istraživačkim timovima. Međutim, ništane sprječava da se započne s istraživanjima manjeg opsega, usredotočenima na, primjerice, određeni sud, kategoriju spora, vrstu pravozaštitnog sredstva, područje upravnog djelovanja ili određeno razdoblje. Pravilo je – i to je očito –

po definiciji norma društvenog ponašanja, koja razdvaja ono što je zakonito od onog što je nezakonito, a čija je svrha urediti ljudska ponašanja. Sa svoje pak strane, spor se javlja kao nezgoda pravnog života, a uplitanje suca ima za cilj ponovno uspostaviti narušeni pravni poredak. No pravilo nije stvoreno za suca, nego je, na kraju krajeva – teoretski – u prvome redu stvoreno kako bi se suca učinilo što je moguće manje potrebnim. To pretpostavlja jasnoću i prikladnost pravila kao i precizno razgraničenje onoga što je zakonito. Maksima «nemo censetur ignorare legem» odražava ono što se očekuje od pravila; da samo pravilo bude poznato kako bi se poštovalo ali i da njegovo značenje (odnosno možebitno tumačenje) bude poznato ili barem spoznatljivo. Jer u demokraciji je bitna mogućnost poznavanja pravila, odnosno njegova sadržaja, značenja (dakle njegova tumačenja) i primjene. Tajno (ili jednostavno nepoznato) pravilo nespojivo je s demokracijom. To jednako vrijedi i za zakon i za sudsku praksu jer to su dvije strane pravnog pravila. Ako je važno da se suci međusobno slažu, onda se prvo trebaju slagati s tekstovima koje primjenjuju, a uprava kao i građani trebaju biti točno informirani o svojim pravima i obvezama. Tomu možemo dodati da se presude, da bi bile pravedne, trebaju takvima i doimati. Budući da se pravilo odražava u presudi, presuda treba što je moguće preciznije prenijeti stvarni smisao zakona i misao suca koji taj zakon primjenjuje, a ukupnost presuda treba moći činiti skladnu cjelinu koju je moguće prenositi podučavanjem koje je i samo popraćeno mišljenjima, komentarima i možebitnim preporukama onih koji šire to učenje. Ako je sudac taj koji izriče pravo, onda je na doktrini da ga analizira i vrednuje. Prvi govori u ime pravne vlasti, druga samoj sebi

pridaje kritičku funkciju. Sjedne strane odlučuje vlast, s druge strane očituje se djelatnik od utjecaja, misaona komora koja može potaknuti razvoj, pri čemu se ne smije zaboraviti da je ono što suci rade prvo bilo naučeno na pravnim fakultetima, jer njihova je pravna kultura zasnovana na učenju onih koji su ih podučavali.

Pravedno rješenje

Sudac i profesori predstavljaju dva načina sagledavanja problema, dvije različite metode i mentalna sklopa, ali razmišljanja i jednih i drugih vežu se za istu stvar, pisano pravilo, koje svi pokušavaju tumačiti, ali pod različitim osvjetljenjima. Sudac slijedi empirijski pristup; u slučaju spora treba pronaći rješenje koje je u skladu s pravom i koje je što je moguće pravednije, vodeći računa o svekolikim posebnim okolnostima, a osobito onima vremena i mjesta. Doktrina pak ima za funkciju sagledavati presude u cilju otkrivanja posebnosti svakog pojedinog predmeta, ali i glavnih crta i načela zajedničkih ukupnoj sudskoj praksi, kako bi mogla pružiti suvislo i strukturirano učenje i tako zadovoljiti zahtjeve dobrog obrazovanja, jer se od studenata ne može očekivati da razumiju ako se ne ulože napor u pogledu usustavljanja.

Iako mišljenja pravnika ne predstavljaju «izvor» prava čiji bi značaj bio obvezujući, ona svejedno igraju važnu ulogu u upravnim pravu kao i u drugim područjima prava: ona utvrđuju stanje prava, odobravaju ga ili kritiziraju. Komentatori izvršavaju bitnu funkciju u otkrivanju ili objavljivanju pisanih pravnih pravila i njihove primjene u sudskoj praksi, koja je neupućenima teško pristupačna. Na njima je i da podsjetite da je sudovanje stvoreno za građane i da se njegova vrijednost mjeri razinom svakodnevnog života i stupnjem zaštite koji se pruža pojedincima. Što se tiče sudskih odluka, one se ne smiju doimati kao kakve zagonetke, nego trebaju odgovoriti na sve zahtjeve istinske pravde. Ukazujući putem svojih komentara i učenja na najvažnije odluke, komentatori omogućavaju pojedincima i tijelima uprave da u slučaju budućih sporova iskoriste te odluke, a odvjetnicima da se na njih pozovu i tako podupru svoje tužbene zahtjeve. Na doktrini je da pokaže da li i kako opći upravni postupak ili spor uspijeva ili ne pomiriti učinkovitost uprave, zaštitu zakonitosti, pojedinačne interese i opći interes, prava i obveze stranaka u postupku, razuman rok i učinkovitost presuda.

Doktrinom do logike

Doktrina također može igrati značajnu ulogu u sintetiziranju, usustavljanju i strukturiranom i argumentiranom izlaganju sudske prakse, uvodeći određenu suvislost u mnogobrojne odluke donesene u različitim predmetima te pokušavajući otkriti određena načela oko kojih bi se moglo izgraditi novo hrvatsko upravno pravo. Doktrina ima za cilj unijeti logiku u sve tehničkije pravno područje, čija glavna kvaliteta treba biti dinamičnost, u kojoj pravne mijene kohabitiraju s otpornim arhaizmima i anakronizmima u ponašanjima i mentalitetima. Tim više što je sada započela konfrontacija s europskim pravom. U nedostatku doktrinarnog rada postoji opasnost da se u sustav uvuče nered. To omogućava posustavljanje su-

dačke misli, onoga što suci čine svjesno, ali i onoga što su oni možda nesvjesno odlučili i što može nehotice proizlaziti iz njihovih presuda. Doktrina može i treba ispunjavati i kritičku funkciju, u pozitivnom i konstruktivnom smislu te riječi, u odnosu na tekstove i sudske odluke, doprinoseći tako zakonodavnim promjenama ili promjenama sudske prakse, napretku upravnog prava, boljem razumijevanju uloge uprave, njezinih prerogativa i zadaća. Komentatori si mogu dodijeliti i ulogu «glasnogovornika» građana, posrednika u iznošenju društvenih zahtjeva. Rađeci na usustavljanju upravnog prava, nastavnici imaju tu prednost da se mogu posvetiti razmišljanju, dubljim pravnim analizama, povijesnim, gospodarskim, društvenim i komparativnim istraživanjima, o kojima ovisi razvoj i prihvatljivost tog prava; za razliku od njih, suci proučavaju neki opći problem samo kroz činjenice pojedinačnog predmeta koji im je podastrt, pritisnuti između ostalog vremenom, razno raznim događajima, svakodnevnim prozaičnim stvarima, masom predmeta koje moraju riješiti. Jedan poseban aspekt odlučujuće uloge doktrine tiče se organizacije upravnog prava, odnosno preraspodjele pravila, stvaranja poveznica između prava sadržanog u zakonskim tekstovima i sudačkog prava, koja se (s razlogom ili ne) ne moraju podudarati, razlikovanja različitih područja pravne materije, stvaranja očito suvisle cjeline što je moguće logičnijeg plana i ustroja. Upravo je to funkcija svakog dobrog priručnika i svakog dobrog kolegija iz upravnog prava, kojom se moraju nastojati istaknuti glavna poglavlja u kojima će se izložiti upravna materija, praćenjem promjena koje uostalom mogu dovesti i do izmijenjenog redoslijeda izlaganja te žive i razvijajuće upravne materije. To dovođenje u red je neophodno za praktičare, za samu upravu, za studente, kako bi svi oni mogli imati ista znanja o tom pravu i njegovim pojmovima i kako bi se mogli snalaziti u onome što bi inače, te bez tog organizacijskog napora bila tek neprohodna šikara i neprivaćna i intelektualno odbojna disciplina.

Funkcioniranje države

Ako je na sucima da izriču pravo (jurisdiction) kroz pojedinačne slučajeve u kojima odlučuju, na komentatorima je da pojedinačna rješenja preoblikuju u ispravno izgrađenu cjelinu, da objasne rasuđivanje sudaca i da ih sintetiziraju u razumljivu cjelinu, da razotkriju smjernice sudske prakse, provjere njezinu suvislost, učine pristupačnom istodobno suprotstavljajući tekstovima, ne zabranjujući si pritom predlaganje možebitnih poboljšanja. To je posao koji je osobito nužan u slučaju ovako pokretne, složene i ponekad zamršene materije kao što je to upravno pravo, koje, međutim, treba biti pristupačno što većem broju ljudi jer se tiče odnosa s vlašću i, na kraju krajeva, dobro funkcioniranja države. U društvenom životu pravo ima funkciju osigurati stabilnost i sigurnost, a pojedinac se osjeća zaštićenim tek kada unaprijed može znati kako se pravo odnosi prema situacijama u kojima će se naći. Čovjek ima potrebu znati pravilo, ono tekstova i ono koje na njega primjenjuju uprava i upravni sudac. Tek pod tim uvjetom on to pravilo

može poštovati. U tom pogledu ne smije se dogoditi da subjektivna ocjena pravila od strane suca istisne dio onoga što je «objektivno» spoznatljivo od strane onoga na koga se pravilo primjenjuje jer bi u tom slučaju zašli u kafkijanski svijet.

U upravnom pravu kao i u drugim disciplinama treba postojati tijesna suradnja dviju funkcija – one sudaca i one doktrine – na zajedničkom poduhvatu jer su i jedni i drugi u službi istoga prava. Da bi bilo učinkovito, to ispreplitanje ovisi o ljudima i ustanovama kojima ti ljudi pripadaju, pri čemu na umu moramo imati da je dijalog između doktrine i sudske prakse prirodan i međusobno koristan. Posao suca poziva na suradnju doktrinu kako bi ona doprinijela usavršavanju pravila čije poboljšanje omogućava rasterećivanje sudova. Jer spоровi uvijek bujaju tamo gdje je granica između zakonitog i nezakonitog nejasna ili neodređena, što potiče zlorabe i iluzije ili lažne nade, generatore sporova. Profesori se pak ne smiju zadovoljiti podučavanjem apstraktnog prava odsječeno od stvarnosti, upravne prakse i konkratnog djelovanja uprave jednako kao što ne mogu zanemariti ni sudsku praksu i «živuće pravo».

U korist građana

Novo hrvatsko upravno pravo, čiji je temeljit preustroj, na novim temeljima i ubuduće u europskom kontekstu, upravo u tijeku, moguće je usavršiti samo tijesnom suradnjom onih koji sastavljaju tekstove, onih koji ih primjenjuju i onih koji ih objašnjavaju i koji su ih zaduženi podučavati. Utoliko nam je jasnije koliko je suradnja između zakonodavca, sudaca i doktrine potrebna kako bi to još neorganizirano i fluktuirajuće upravno pravo postalo istodobno suvislim i razumljivim te dobilo svoj kostur i mjesto koje zaslužuje u ustroju i funkcioniranju države, bez čega nema ni učinkovitih upravnopravnih postupaka ni pravne sigurnosti. A upravo je to ono što se očekuje od svakog pravnog sustava, osobito u odnosima između vlasti i građana. Pod tim uvjetima moći će biti izgrađena sudska sastavnica upravnog prava, koje nije drugo doli pisano i kruto pravo.

Ono što sudsku praksu i doktrinu ujedinjuje i pomiru je jest društvena i ljudska svrhovitost pravnog pravila, stvorenog ponajprije za građanina. Jer ako mu ono nije dostupno, onda ono ne ispunjava svoju društvenu funkciju. Suci se, povrh samog pragmatizma koji ga obično vodi, nameće i briga za učinkovitošću, kao što se nameće pravosuđu u cjelini nameće zahtjev za jasnoćom i suvislošću u njegovoj sveukupnoj praksi. Usporedno s time, doktrina, povrh svojih sinteza i sustavnih konstrukcija, mora biti svjesna nužnosti stvarnosti, kako stvarnosti uprave tako i stvarnosti sudske prakse, i ne smije biti ravnodušna prema konkretnim posljedicama, bile one povoljne ili ne, pravila i sudskih odluka. Može se, dakle, govoriti o «spoju» rada sudaca i doktrine, koji se očituje u njihovoj zajedničkoj misiji, čiji je cilj dati puni smisao pravnom rječniku, čiji svaki izraz pretpostavlja postojanje svoje precizne definicije, a koji je moguće ostvariti samo udruženim naporima sudske prakse i doktrine, pri čemu svaka od njih doprinosi tomu svojim udjelom razrade i pojašnjenja.

EUROPSKA SVEUČILIŠNA PRVENSTVA SPLIT 2017

SPORTSKO PENJANJE

SVEUČILIŠTA EKIPNO

1. Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
2. Katoličko Sveučilište u Louvainu (Belgija)
3. Sibirsko federalno Sveučilište (Rusija)

LEAD ŽENE

1. **Ana Ciganova**, Sibirsko federalno Sveučilište (Rusija)
2. **Julija Kaplina**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
3. **Karolina Oska**, AGH Sveučilište znanosti i tehnologije (Poljska)

LEAD MUŠKI

1. **Simon Lorenzi**, Katoličko Sveučilište u Louvainu (Belgija)
2. **Sebastian Berthe**, Katoličko Sveučilište u Louvainu (Belgija)
3. **Igor Fucik**, AGH Sveučilište znanosti i tehnologije (Poljska)

BOULDER ŽENE

1. **Ajda Remskar**, Sveučilište u Edinburghu (Velika Britanija)
2. **Jennifer Wood**, Sveučilište u Sheffieldu (Velika Britanija)
3. **Daria Kan**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)

BOULDER MUŠKI

1. **Aleksandar Šikov**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
2. **Simon Lorenzi**, Katoličko Sveučilište u Louvainu (Belgija)
3. **Sebastian Berthe**, Katoličko Sveučilište u Louvainu (Belgija)

SPEED ŽENE

1. **Julija Kaplina**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
2. **Ana Ciganova**, Sibirsko federalno Sveučilište (Rusija)
3. **Daria Kan**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)

SPEED MUŠKI

1. **Aleksandar Šikov**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
2. **Artem Saveljev**, Industrijsko Sveučilište u Tyumenu (Rusija)
3. **Semen Česnokov**, Sibirsko federalno Sveučilište (Rusija)

Zlatne medalje na ženskom, odnosno muškom turniru u odbojki na pijesku dobio je i mladi zaljubljeni par iz Poljske Agata Oleksy i Stanislaw Wawrzynczyk

Pet čarobnih splitskih sportskih dana

Pet dana su Riva, Poljud i Žnjan bili poprište uzbuđljivim nadmetanjima na europskim sveučilišnim prvenstvima u košarci 3x3, odbojki na pijesku i sportskom penjanju, organiziranim na opće zadovoljstvo sudionika sa 64 sveučilišta iz 27 zemalja

PIŠE **ŠIME VERŠIĆ**
FOTOGRAFIJE **UNISPORT SPLIT**

Od 25. do 30. srpnja u grad pod Marjanom se sjatilo 400 studenata sa 64 sveučilišta iz 27 europskih zemalja, koji su sudjelovali na Europskim sveučilišnim prvenstvima u košarci 3x3, odbojki na pijesku i sportskom penjanju, o kojima je Universitas već pisao u svom prošlom broju. Cjelokupni je događaj, unatoč brojnim organizacijskim izazovima i preprekama u prethodnim tjednima i mjesecima, uspješno iznesen uz podršku 156 volontera, koji su vjerovali zajedno s organizatorima te dali čak 5754 volonterska sata.

Tih su pet dana Riva, Poljud i Žnjan bili poprište uzbuđljivim sportskim igrama, a samo domaćinstvo predstavlja veliko priznanje za Hrvatsku i Split, kao dokazano dobre organizatore manifestacija iz područja studentskoga sporta. Nakon Europskog sveučilišnog prvenstva u košarci 2013. godine, ovo je drugo veliko europsko sveučilišno natjecanje u Splitu a

cjelokupnoj organizaciji je svakako pomoglo iskustvo s prošlogodišnjih Europskih sveučilišnih igara održanih u Zagrebu i Rijeci, kao i brojna događanja u sklopu UniSport sustava kroz cijelu godinu.

Pozitivni komentari

Slika Splita koju su sportaši ponijeli širom Europe svakako je pozitivna a tome svjedoče brojni komentari gostujućih studenata:

- Proveo sam u Splitu zaista predivnih 5 dana, što se na kraju svakako zaokružilo osvojenom zlatnom medaljom. S obzirom da sam zadnjih godina redoviti posjetitelj europskih sveučilišnih sportskih manifestacija, mogu sasvim objektivno kazati da ovo splitsko natjecanje spada u sami vrh što se tiče i organizacije i same kvalitete sportske izvedbe. S obzirom i na ostale pozitivne stvari koje smo iskusili za vrijeme boravka, svakako moram istaknuti da je Split jako poželjna destinacija za sve studente koji u sklopu Erasmusa planiraju provesti semestar van svojih matičnih institucija, kazao je pobjednik muškog dijela natjecanja u od-

Splitska Riva i Prokurative su za vrijeme EUSA prvenstava dobili novo lice

Volonterska fotografija za uspomenu

Spektakl na Žnjanu

Košarkaši Sveučilišta u Splitu sa sveprisutnim izbornikom Denom

Izbornik Dena s odbojkašicama

Odmor sportaša na splitskom kampusu

Nakon natjecanja trebalo se i zabaviti

KOŠARKA 3X3

ŽENE

1. Sveučilište Vasyl Stefanyk Precarpathian (Ukrajina) - Olga Mazničenko, Kristina Filevič, Vita Horobets, Viktorija Kasatkina
2. Litvansko sportsko Sveučilište (Litva) - Deimante Žukaite, Gintare Paulauskaite, Kamile Berenyte, Gryte Markeviciute
3. Sveučilište u Ljubljani (Slovenija) - **Sara Meden, Urša Žibert, Dora Klobučar, Maja Jakobčič**

MUŠKI

1. Sveučilište u Kragujevcu (Srbija) - Ivan Nedeljkić, Filip Šimić, Filip Popović, Filip Pejović
2. Tehnološko Sveučilište u Saint-Petersburgu (Rusija) - Šalva Šatašvili, Igor Medincev, Aleksej Popkov, Artem Timofejev
3. Sveučilište u Splitu 2 (Hrvatska) - **Luka Petrašić, Lovre Špralja, Stanko Kujundžić, Ante Markoč**

MVP NAGRADA

Žene - **Olga Mazničenko**, Sveučilište Vasyl Stefanyk Precarpathian (Ukrajina)
Muški - **Ivan Nedeljkić**, Sveučilište u Kragujevcu (Srbija)

FAIR PLAY NAGRADA

Sveučilište u Aveiru (Portugal)

ALL STAR EKIPA

Žene: **Olga Mazničenko**, Sveučilište Vasyl Stefanyk Precarpathian (Ukrajina); **Ana-Marie Cuatu**, Nacionalno Sveučilište za fizičku edukaciju i sport (Rumunjska); **Urša Žibert**, Sveučilište u Ljubljani (Slovenija); **Deimante Žukaite**, Litvansko sportsko Sveučilište (Litva)

Muški: **Ivan Rašetina**, Sveučilište u Splitu 1 (Hrvatska); **Luka Petrašić**, Sveučilište u Splitu 2 (Hrvatska); **Ivan Nedeljkić**, Sveučilište u Kragujevcu (Srbija); **Šalva Šatašvili**, Tehnološko Sveučilište u Saint-Petersburgu (Rusija)

NATJECANJE U ZAKUCAVANJU

Victor Constantin, Petroleum-Gas Sveučilište u Ploiesti (Rumunjska)

NATJECANJE U TRICAMA

Žene - **Ana-Marie Cuatu**, Nacionalno Sveučilište za fizičku edukaciju i sport (Rumunjska)
Muški - **Stojan Dekanović**, Sveučilište u Ljubljani (Slovenija)

NAJBOLJI STRIJELAC

Žene - **Olga Mazničenko**, Sveučilište Vasyl Stefanyk Precarpathian (Ukrajina)
Muški - **Marc Sese Frasedo**, Sveučilište u Gironi (Španjolska)

bojci na pijesku **Stanislaw Wawrzynczyk**.

Prvenstva su bila izrazito dobro posjećena te medijski popraćena a velike zasluge za to idu video-kampanji čije je glavno lice bio **Bernard Perić**, hrvatskoj javnosti najpoznatiji po ulogama u skečevima Gitak TV-a, od čega se posebno ističe antologijski skeč "izbornik hrvatskih huligana" i uloga "izbornika Dene". Ukupno je preko Facebooka i Youtubea najavne video klipove pogledalo skoro pola milijuna ljudi.

Splitska medalja

Od hrvatskih ekipa jedinu medalju je osvojila druga ekipa Sveučilišta u Splitu u košarci 3x3 pobijedivši u susretu za broncu svoje kolege iz prve ekipe Splita. U penjanju je Sveučilište u Splitu zauzelo 8. mjesto dok je Sveučilište u Zagrebu na 12. mjestu, a najuspješniji predstavnik bio je **Borna Čujić** sa Sveučilišta u Zagrebu kojem je medalja tijesno izmahnula u speedu i boulderu, gdje je osvojio četvrta mjesta. U odbojci na pijesku su domaće ekipe zauzele 6. mjesto u muškoj te 12. i 13. u ženskoj konkurenciji.

ODBOJKA NA PIJESKU

ŽENE

1. Sveučilište u Varšavi 2 (Poljska) - Klaudia Swistek, Agata Oleksy
2. Sveučilište u Grazu (Austrija) - Anja Dorfler, Stephanie Wiesmeyr
3. Sveučilište u Varšavi 3 (Poljska) - **Dominika Baldys, Marta Szajer**

MUŠKI

1. Sveučilište u Varšavi 3 (Poljska) - Piotr Ilewicz, Stanislaw Wawrzynczyk
2. Sveučilište Vilnius (Litva) - Artur Vasiljev, Lukas Kazdailis
3. Tehničko Sveučilište u Münchenu (Njemačka) - **Yannic Beck, Tim Noack**

MVP NAGRADA

Žene - **Klaudia Swistek**, Sveučilište u Varšavi 2 (Poljska)
Muški - **Piotr Ilewicz**, Sveučilište u Varšavi 3 (Poljska)

FAIR PLAY NAGRADA

Žene - Sveučilište u Grazu (Austrija)
Muški - Tehničko Sveučilište u Münchenu (Njemačka)

HANZA MEDIA

Budući forenzičari s legendarnim Henryem Leejem

SPLITSKI STUDENTI FORENZIKE NA DUBROVAČKOM KONGRESU ISABS-a

Učenje od nobelovaca

Studenti splitskog Sveučilišnog odjela forenzičnih znanosti imali su tijekom kongresa ISABS-a prilike prikupljati znanje i iskustva od najuglednijih forenzičnih stručnjaka na svijetu, što će im sigurno pomoći u budućem obrazovanju i radu

PIŠE **NIKOLINA ROHTEK**

Studenti Sveučilišnog odjela forenzičnih znanosti Sveučilišta u Splitu prisustvovali su jubilarnoj 10. konferenciji Međunarodnog društva primjenjenih bioloških znanosti (ISABS), izvorno "Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine" održanoj u Dubrovniku u hotelu Dubrovnik Palace od 19. do 24. lipnja.

Konferenciju je otvorila predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar Kitarović**. Pozdravne govore održali su predsjednik Organizacijskog odbora ISABS-a i predsjedavajući Odbora za međunarodne odnose Američke akademije za forenzične znanosti prof. **Dragan Primorac**, predsjednik Rektorskog zbora Republike Hrvatske prof. **Šimun Anđelinović**, ministar zdravlja prof. **Milan Kujundžić**, ministrica znanosti i obrazovanja prof. **Blaženka Divjak**, ministar turizma **Gari Cappelli**, gradonačelnik Dubrovnika **Mato Franković**, predsjednik Vrhovnog suda **Branko Hrvatin** i drugi. Glavne teme bile su regenerativna i personalizirana medicina te forenzična genetika. Konferencija je okupila 60-ak predavača i 500 sudionika iz 40

zemalja svijeta. Među predavačima važno je istaknuti dobitnike Nobelove nagrade prof. **Heralda zum Hausena**, prof. **Adu Yonath** i prof. **Roberta Hubera**.

ISABS konferencija koja se održava svake dvije godine redovito je prilika da se studenti Sveučilišnog odjela forenzičnih znanosti Sveučilišta u Splitu upoznaju s nekim od najpriznatijih svjetskih stručnjaka u tom području i informiraju se o najnovijim znanstvenim dostignućima iz forenzike i genetike. Tako je bilo i ove godine. Osim studenata, konferenciji je prisustvovala i skupina nastavnika sa Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti koju je predvodio pročelnik izv. prof. **Ivica Filipović**.

Uzgoj organa

Više puta istaknuto je kako je ova konferencija iskorak u 22. stoljeće jer je predstavila novosti u biomedicini. Studentima se najviše svidjelo predavanje "Budućnost regenerativne medicine" **Anthonyja Atale**, profesora i ravnatelja Wake Forest instituta za regenerativnu medicinu, čiji je fokus bio na 3D ispisu i uzgoju organa u svrhu smanjenja lista čekanja za transplantaciju. Među zanimljivija predavanja može se uvrstiti i predavanje prof. **Rasmus Nielsen**a pod nazivom "Genetski temelj humane fiziološke pri-

Kongres ISABS-a u Dubrovniku

TONČI PLAZIBAT/HANZA MEDIA

Splitski studenti na kongresu ISABS-a

lagodbe" u kojem su istaknuta dva primjera fiziološke prilagodbe na lokalni okoliš. Jedna od prilagodbi je ona na hipoksiju. Naime, prilagodbu na hipoksiju na većim visinama Tibetanci mogu zahvaliti većoj količini EPAS1 gena. Kod ljudi u nizinskim predjelima ovaj gen zastupljen je u manjim količinama. Neizostavno je spomenuti predavanje profesora **Henryja Leea**, najvećeg forenzičnog stručnjaka u svijetu pod nazivom "DNA tipizacija u krupnim sudskim slučajevima", u kojem, među ostalim, navodi važnost zapažanja sitnih tragova i njihovo pravilno tretiranje u lancu dokaza jer se u kaznenom postupku uvijek može tražiti pogreška u protokolu rukovanja dokazima.

Kontakt sa svijetom

Osim navedenih izlaganja, studenti su imali prilike čuti i brojne druge zanimljivosti u okviru svog znanstvenog interesa i upoznati se s forenzičnom praksom i iskustvima forenzičara na sveučilištima, terenima i laboratorijima diljem svijeta. Studenti su imali priliku pregledati radove stranih studenata i popričati s njima o njihovom nastanku i istraživanjima. Studenti srednjih škola bili su nagrađeni za svoje najbolje eseje iz biologije i genetike.

Osim znanstvene atmosfere, osjetila se i ona turistička kojoj je pridonijela sama lokacija hotela u kojem se konferencija održavala. Prilika za spoj znanstvenog rada i zajedničkog druženja i opuštanja s prekrasnim pogledom na more studentima se pružila na gala večeri koja je okupila sve sudionike ove jedinstvene i besprijekorno organizirane konferencije.

DONACIJA UDRUGE CRO UNUM I SVEUČILIŠTA U SPLITU DOBROVOLJNIM VATROGASNIM DRUŠTVIMA IZ SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Vrijedna oprema gasiteljima - herojima

Donacija 130 naprtnjača vrijednih 100 tisuća kuna rezultat je humanitarne akcije nakon katastrofalnog požara na splitskom području, u kojoj su sudjelovali i veterani Dinama i Hajduka

Humanitarna Udruga Cro Unum je u prostorijama Javne vatrogasne postrojbe Grada Splita podijelila 130 naprtnjača vrijednih oko 100 tisuća kuna kao dar kojeg su prikupili tijekom humanitarne akcije u kojoj je krajem srpnja na sportskim terenima Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB) Sveučilišta u Splitu održan malonogometni turnir između veterana Dinama i Hajduka.

Naprtnjače je ispred zgrade Javne vatrogasne postrojbe Grada Splita podijelio predsjednik udruge, prof. Dragan Primorac koji je na početku kazao kako je akcija pokrenuta za vatrogasce koji su odradili golemi posao u gašenju ovoljetnih požara, te da su oni istinski heroji. Podsjetio je kako je ta udruga humanitarnu akciju organizirala zajedno sa Sveučilištem u Splitu čiji je rektor prof. Šimun Andelinović također bio nazočan primopredaji. Primorac se zahvalio i veteranima Dinama i Hajduka koji su sudjelovali u njoj.

- Zahvaljujem im se jer Hajduk, baš kao i Dinamo predstavlja simbol Hrvatske. Ova je akcija spojila sjever i jug i svjedočila da je Hrvatska ujedinjena kada je to najpotrebnije. Ljudi koji su spasili Dalmaciju su vrlo samozatajni i

da nema ovakvih događaja za njih ne bi znali. Ti ljudi rade svoj posao i oni su naš ponos, rekao je Primorac.

Veliki broj osoba je svojim priložima omogućilo uspjeh ove akcije, a najveći donator su Specijalna bolnica Sveta Katarina iz Zagreba koja je uplatila 40.000 kuna, Međunarodno društvo primjenjenih bioloških znanosti (ISABS) 20.000 kn, Sveučilište u Splitu, Studentski centar u Splitu, Sunce Koncern d.d. po 10.000 kuna...

Odmah u akciju

Po pet naprtnjača dobili su DVD-ovi Klis, Gradac, Dirmo, Milna, Lovreć, Kućice, Pučišća, Podgora, Okruk, Sućuraj, Šolta, Slatine, Seget Vranjica, Vrgorac, Zagora i Zadvarje, po deset Vrljika i Zagvozd, te 30 naprtnjača Javna vatrogasna postrojba Grada Splita. Čak 70 naprtnjača odmah je nakon primopredaje poslano na Svilažu gdje su se u tom trenutku gasitelji već dani borili s vatrom.

Zapovjednik Javne vatrogasne postrojbe Grada Splita Ivan Kovačević je kazao da su zadovoljni sa svakom donacijom, da je najvažnije da je donacija otišla u prave ruke, kao i da su dobili ono što im najviše treba.

- Ovo je donacija za vatrogasce koji su pješaci i koji idu gasiti tamo gdje ne može doći tehnika, vozila i avioni, pa tada jedino oni mogu riješiti po-

Nogometna legenda Vilson Džoni i Dragan Primorac

žar. Ovo je oprema koja se najviše uništava, nje nam najviše treba, najmanje je imamo i zato nam je dobrodošla, rekao je Kovačević.

Na primopredaji naprtnjače je bio i Neno Doždor iz DVD Milna s Braća koji je upozorio da su vatrogasci iz njegovog društva jako loše opremljeni. Za sada imaju jedno vrlo staro navalno vozilo, kao i dvije cisterne, a svemu je tome prošao rok trajanja.

- Nažalost ovih pet naprtnjača je jedino što je naše društvo do sada dobilo iz do-

nacije. Iskreno ne sjećam se kada smo uopće dobili neku donaciju od bilo koga do sada, zaključio je Doždor.

Humani veterani

Savjetnik predsjednice Republike Hrvatske Tomislav Mađžar istaknuo je da je iznimno zadovoljan uspjehom akcije kao i nabavljenom opremom koja je došla u prave ruke.

CRO UNUM je jedna od najvećih humanitarnih udruga u Hrvatskoj koja okuplja proslavljene sportaše, glaz-

Ivan Kovačević, Dragan Primorac, Šimun Andelinović i Tomislav Mađžar na podjeli donacija vatrogascima

Vatrogasci s doniranim naprtnjačama

bene umjetnike te uglednike iz javnog života Hrvatske. Akcija kojom je prikupljena oprema za vatrogasce tek je jedna u nizu koje je udruga dosad organizirala. Na malonogometnom turniru koji je održan 23. srpnja 2017. u Splitu, odmah nakon katastrofalnog požara u okolici Splita, nastupili su članovi Cro Unuma, Humanih zvijezda te veterani GNK Dinamo i HNK Hajduk među kojima su bili Ivan Buljan, Ivica Šurjak, Vilson Džoni, Ivan Gudelj, Nenad Pralija, Niki-

ca Cukrov, Željko Mijač, Dragutin Čelić, Vlatko Dolonga, Darko Miladin, Hrvoje Vejić, Ivica Mornar, Dragan Primorac, Željko Pavlović, Igor Cvitanović, Fabijan Komljenović, Branko Štrupar, Hrvoje Štrok, Drago Vabec, Dalibor Poldrugač, Davor Braun, Alen Peternac, Danijel Štefulj, Roy Ferencina, Joško Jeličić, Tomislav Mađžar, Damir Primorac, Franjo Arapović, Zoran Primorac, Dubravko Šimenc, Igor Štimac, Goran Karan... R.I. SNIMIO NIKOLA VILIĆ/HANZA MEDIA

Pripadnici DVD-ova iz Splitsko-dalmatinske županije koji su dobili donirane naprtnjače

U ZAGREBU ODRŽANA 9. BIJENALNA KONFERENCIJA O POVIJESTI OKOLIŠA

Priroda u sudaru politike, kultura i religija

Na konferenciji u organizaciji zagrebačkog Prirodoslovno matematičkog, te Filozofskog fakulteta i zadarskog sveučilišta sudjelovalo je više od 400 sudionika iz 42 zemlje svijeta

Deveta bijenalna konferencija Europskog udruženja za povijest okoliša: "Natures in between. Environments in areas of contact among states, economic systems, cultures and religions", održana je nedavno u lokalnoj organizaciji Geografskog odsjeka PMF-a zajedno s Odsjekom za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Odsjelom za geografiju Sveučilišta u Zadru

Na konferenciji ESEH-a Zagreb 2017 sudjelovalo je 444 sudionika iz 42 zemlje svijeta. Najzastupljenije zemlje su bile SAD (76), Njemačka (64) Velika Britanija (35), za značajnijim sudjelovanjem (preko 10 sudionika po zemlji) Australije, Austrije, Belgije, Kanade, Hrvatske, Finske, Francuske, Italije, Nizozemske, Rusije,

Španjolske i Švedske.

Predavanja su održana na 105 sekcija, uključujući i dvije plenarne sekcije: Plenarna posterska sekcija, na kojoj su kratko prezentirana 22 izložena postera te Plenarni okrugli stol na temu: Trepassing. Environmental history and the challenges of migrations.

Problematici migracija i okoliša poseban je naglasak dao prof. **Andrew Baldwin**, pozvani predavač sa Sveučilišta Durham, Velika Britanija, u predavanju "From determinism to complexity: historical disaffiliation in climate change and migration".

U sklopu programa konferencije održan je veći broj različitih izložbi: izložba knjiga renomiranih svjetskih izdavača (Berghahn Books, Oxford University Press, Rachel Carson Center, Whi-

te Horse Press, Yale University Press), ali također i specijaliziranih hrvatskih izdavača, izložba postera, laboratorija (KTH EHL - The KTH Environmental Humanities Laboratory) i projekata (Horizon 2020 CLISEL).

Za vrijeme konferencije organiziran je i veći broj različitih događanja poput zelenih okolišnih filmskih večeri u Kinu Tuškanac: Green Movie soirée, u okviru kojih su prikazana dva filma, "The Land Beneath Our Feet" (2016), u režiji **Gregga Mitmana** i **Sarite Siegel** te "Disobedience. The Rise of the global fossil fuel resistance" (2016) u režiji **Kelly Nyks**; druženje frankofonih povjesničara okoliša: Francophone Environmental Historians Breakfast pod sponzorstvom francuskog ogranka ESEH-a (RUCHE), dodjela

nagrada za najbolji poster (Environment and History Poster Prize reception), pod sponzorstvom izdavača White Horse Press, domjenak ženske mreže povjesničara okoliša (Women's Environmental History Network reception), pod sponzorstvom Američkog udruženja za povijest okoliša ASEH te niz sastanaka pojedinih specijalističkih istraživačkih skupina i projekata.

Za vrijeme konferencije za sudionike je također or-

ganizirano stručno vođenje po središtu grada Zagreba te vodene šetnje Botaničkim vrtom. Prije same konferencije održane su dvije pretkonferencijske ekskurzije u organizaciji Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru, kao suorganizatora konferencije na Kornatima i u području Vranskog jezera i Ravni Kotara. Nakon konferencije održana je također vodena tematska ekskurzija u gradu Zagrebu i njegovom periurbanom pr-

stenu s glavnom temom o promjenama okoliša u post-socijalističkom razvoju Zagreba. Međunarodni konzorcij društava za povijest okoliša ICEHO tijekom konferencije organizirao je dobrotvornu prodaju s ciljem prikupljanja sredstava za putne stipendije mladim istraživačima i istraživačima iz siromašnijih zemalja za svjetski kongres koji će se održati 2019 u Florianopolisu u Brazilu.

BORNA FUERST-BJELIŠ

SVEUČILIŠTU U ZAGREBU DODIJELJEN NOVI PROJEKT AKADEMSKE MOBILNOSTI

Erasmus+ od Tirane do Sydneya

Unutar programa Erasmus+ - Partnerske države koji omogućuje razmjenu studenata i osoblja (sveučilišnih nastavnika i administrativnog osoblja) između europskih i ne-europskih partnera, Sveučilištu u Zagrebu dodijeljena su sredstva u iznosu od 617.180 eura kojima će se podržati navedene aktivnosti unutar projekta 2017-1-HR01-KA107-035070. Projekt traje 26 mjeseci, počevši od 1. lipnja 2017. i završno s 31. srpnja 2019., a Sveučilište u Zagrebu će prve natječaje za svoje studente i osoblje organizirati krajem 2017.

Više informacija bit će dostupno na stranicama Ureda za međunarodnu suradnju u jesen 2017. <http://www.unizg.hr/suradnja/međunarodna-razmjena/>.

Popis partnerskih sveučilišta s kojima će biti moguća mobilnost, a temeljem iskaza interesa sastavnica Sveučilišta prilikom podnošenja projektne prijave:

Macquarie University, Sydney,
Universidad de La Fron-

tera from Chile,
Federal Universidade Federal do Paraná, UFPR,
Universidade de Sao Paulo, USP,
Bogor Agricultural University (IPB),
Lembaga Ilmu Pengetahuan Indonesia (LIPI),
Institut Teknologi Bandung (ITB),
Universitas Teknologi Yogyakarta (UTY),
Bar-Ilan University,
Tel Aviv University,
University of Haifa,
Hadassah Medical Orga-

nisation,
Ben Gurion University of the Negev,
University of Pretoria,
Shanghai University of International Business and Economics,
Huazhong Agricultural University,
Beijing Sport University,
China University of Political Science and Law,
East China University of Political Science and Law,
University of Ulsan,
Mohamed Premier University - Oujda (UMP),

Cadi Ayyad University, Marrakesh (UCA),
Lomonosov Moscow State University (MSU),
Ural Federal University (URFU),
National Research University Higher School of Economics (HSE),
Voronezh State University (VSU),
North Carolina State University (NCSU),
Taras Shevchenko National University of Kyiv (TSUNK),
Ivan Franko National University of Lviv (LNU),
National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute" (NTUU "KPI"),
National University "Odessa Law Academy" (ONUA),
Agricultural University of Tirana,
University of Shkodra, "Luigj Gurakuqi",
Univerzitet u Sarajevu,
Univerzitet u Mostaru,
Univerzitet umetnosti u Beogradu,
Univerzitet Crne Gore,
University of Prishtina 'Hasan' Prishtina.

UNIZG

BLIŽI SE 15. MEĐUNARODNA IZLOŽBA INOVACIJA ARCA 2017

Poziv inovatorima: dođite u NSK

Međunarodna izložba inovacija ARCA, koja će održavati od 19. do 21. listopada 2017. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, organizira se 15. puta s ciljem predstavljanja inovacija i najinovativnijih projekata nastalih u Hrvatskoj i svijetu.

Izložbu organizira Udruga inovatora Hrvatske kako bi se javnost upoznala s proizvodima, projektima i tehnologijama koje su rezultat stvaralaštva pojedinaca i timova u tvrtkama, akademskoj zajednici i javnim institucijama u području strojarstva, elektrotehnike, informatike i medicine te drugih prirodnih i tehničkih znanstvenih područja.

Na prošlogodišnjoj, 14. Međunarodnoj izložbi inovacija ARCA, izniman su uspjeh ostvarile sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Deset fakulteta koji djeluju u sastavu Sveučili-

šta u Zagrebu predstavilo je na Izložbi ukupno 19 inovativnih projekata, osvojivši pritom četiri zlatne, četiri srebrne i pet brončanih medalja te veliku nagradu Grand Prix.

Iznimni uspjesi sastavnica Sveučilišta u Zagrebu na prošlogodišnjoj međunarodnoj izložbi ARCA pokazatelj su da se povezivanjem gospodarskih subjekata s akademskom zajednicom te korištenjem znanstvene i istraživačke infrastrukture značajno može osnažiti konkurentnost hrvatskog gospodarstva i pridonijeti razvoju Republike Hrvatske.

U cilju bolje povezanosti s gospodarstvom te poticanja inovativnosti, Sveučilište u Zagrebu i ove godine poziva svoje sastavnice na sudjelovanje na 15. Međunarodnoj izložbi inovacija ARCA kako bi se domaćoj i međunarodnoj javnosti predstavili sveučilišni inovativni projekti.

UNIZG

PIŠE **TATJANA KLARIĆ**

Naša najcitatiranija znanstvenica **Verne-
sa Smolčić** nakon deset godina usavršavanja u inozemstvu tijekom kojih je bila na Sveučilištu u Heidelbergu, Sveučilištu u Bonnu te na prestižnom Caltechu (California Institute of Technology), 2013. godine vratila se u Hrvatsku te je uspjela dobiti važan projekt Europskog istraživačkog vijeća za znanstvenike na početku samostalne karijere (ERC). Zahvaljujući tomu, Smolčić je dobila 1,5 milijuna eura za pet godina istraživanja te je oformila međunarodni tim na PMF-u koji se sastoji od sedmero znanstvenika iz Finske, Italije, Australije i Hrvatske.

Veliki opažački astrofizički projekt VLA-COSMOS na 3 GHz u radiopodručju omogućen je novim, nedavno dovršenim, nadogradnjama teleskopa VLA u Novom Meksiku (Vrlo veliki antenski niz Karl G. Jansky) te je usmjeren prema dvama kvadratnim stupnjemima površine neba poznatim kao COSMOS polje. Podaci su se prikupljali nekoliko godina, a ukupno je pregledano nebo u trajanju od 384 sata. Rezultat tog pregleda jedna je od najčišćih i najdubljih slika u radio području ikad stvorena preko tako velike površine neba. Znanstvenici su kombinirali nove podatke u radio području s podacima u vidljivom, infracrvenom i rendgenskom području sakupljenim pomoću vodećih teleskopa, a upravo im je ta kombinacija osjetljivih podataka na mnogo valnih duljina omogućila da istražuju svojstva galaksija detektiranih u radio području i do 13 milijardi godina u kozmičkoj prošlosti.

“

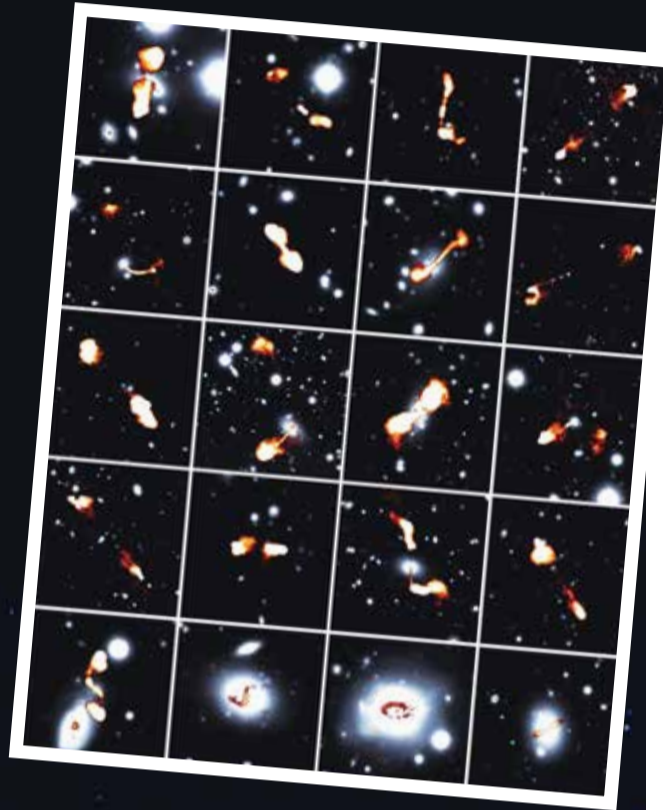
Otkrili su da je u periodu kada je svemir bio star 2,5 milijarde godina u masivnim galaksijama stvoreno približno četvrtina novorođenih zvijezda

U istraživanju su, osim zagebačkog tima, sudjelovali i znanstvenici iz SAD-a, Velike Britanije, Italije i Njemačke te su detektirali gotovo jedanaest tisuća galaksija. Novi su pregled neba iskoristili kako bi istražili vezu količine radio zračenja koja dolazi iz galaksija i brzine stvaranja novih zvijezda unutar tih galaksija. Otkrili su da je u periodu kada je svemir bio star 2,5 milijarde godina u masivnim galaksijama stvoreno približno četvrtina novorođenih zvijezda. Također je otkriveno da se u mladom svemiru odvijalo 15-20 posto više stvaranja zvijezda u galaksijama, nego što su to dosadašnji podaci pokazivali, a taj podatak ukazuje na mogućnost da oblaci međuzvjezdane prašine skrivaju mnogo novorođenih zvijezda. Nova opažanja u radio području do kojih su došli znanstvenici otkrivaju da su vrlo daleke galaksije s izraženim procesima

USPJEH MEĐUNARODNOG TIMA PREDVOĐENOG PROF. VERNESOM SMOLČIĆ

VLA-COSMOS detektirao 11 tisuća galaksija

Najnapredniji podaci pomoću kojih se proučavaju životni ciklusi galaksija u proteklih 13 milijardi godina rezultat su međunarodne skupine znanstvenika predvođene dr. Vernesom Smolčić, izvanrednom profesoricom na PMF-u Sveučilišta u Zagrebu u sklopu projekta VLA-COSMOS

stvaranja zvijezda, tzv. podmilimatarske galaksije veće nego li je bilo očekivano, a iako razlog tomu za sada ostaje nepoznat, pretpostavljaju da bi mogao biti povezan sa sudarima i gravitacijskim međudjelovanjem galaksija.

Drugi važan rezultat istraživanja su aktivne galaktičke jezgre. Naime, ovo istraživanje pruža jedinstveni pogled na galaksije koje sadrže supermasivne crne rupe u svojim središtima. Takve galaksije stvaraju interesantne mlazove koji izlaze iz središta galaksije, a nastaju zato što plin pada na supermasivnu crnu rupu unutar galaksije te prilikom toga dolazi do ispuštanja velikih količina energije. Koristeći nove radio podatke, astronomi su otkrili više od 1000 aktivnih galaktičkih jezgara koje izgledaju kao i normalne galaksije na svim ostalim valnim duljinama. Ono što je posebno zanimljivo kod istraživanja aktivnih galaktičkih jezgri jest to da su znanstvenici utvrdili sličnost među dobivenim rezultatima istraživanja i dosadašnjih teoretskih očekivanja za koje se smatralo da stoje na klimavim nogama. Točnije, smatra se da su upravo ti mlazovi ključni za razvoj najmasivnijih galaksija u svemiru. Mlazovi zagrijavaju okolni plin unutar galaksije i tim zagrijavanjem plina

“

Znanstvena otkrića ovog novog pregleda neba u radio području bitna su jer daju više informacija o tome kako su se i zašto galaksije razvijale od trenutka stvaranja nakon Velikog praska do danas

zapravo sprječavaju da se plin gravitacijski uruši i stvori nove zvijezde. Usporedbom procesa kojima aktivne galaktičke jezgre zagrijavaju okolni plin očekivane na temelju kozmoloških simulacija s rezultatima dobivenim na temelju novih podataka u radio području pronađena je velika sličnost među njima.

Znanstvena otkrića ovog novog pregleda neba u radio području bitna su jer daju više informacija o tome kako su se i zašto galaksije razvijale od trenutka stvaranja nakon Velikog praska do danas, a važnost samog projekta prepoznao je i ugledni časopis Astronomy & Astrophysics koji je u posebnom izdanju izdao šest članaka kojima se predstavljaju rezultati VLA-COSMOS 3 GHz projekta. Ovim je projektom dan velik doprinos astrofizičkoj zajednici jer se na dobivenom skupu podataka može raditi narednih deset godina te je prezentiranim rezultatima opažanja ukazano na puno novih pitanja kojima se otvaraju i pitanja o poznavanju temelja radio astronomije. Pitanja poput zračenja zvijezda kroz radiovalno područje kroz različite valne duljine ostaju otvorena za buduća istraživanja.

Istraživačka grupa ZGal: Krešimir Tisanić, Ivan Delvecchio, Lana Ceraj, Vernesa Smolčić, Oskar Miettinen, Mladen Novak, Jacinta Delhaize
PETAR KRAJČIĆ VILOVIĆ

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

1. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand ili asistent iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana biokemija i medicinska kemija ili iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana biokemija i molekularna biologija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Zavodu za biokemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj;
 2. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand ili asistent iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana biokemija i medicinska kemija ili iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana biokemija i molekularna biologija, na određeno vrijeme (zamjena za porodni dopust), s punim radnim vremenom, u Zavodu za biokemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj;
 3. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana anorganska kemija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Zavodu za opću i anorgansku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj;
 4. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, za rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost „Weak convergence methods and applications“, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Zavodu za primijenjenu matematiku pri Matematičkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj;
 5. u znanstveno-nastavno zvanje izvanredni profesor (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (teorijska), bez zasnivanja radnog odnosa pri Fizičkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Služba Dekanata (kadrovski poslovi), Zagreb, Horvatovac 102a, za točke 3., 4. i 5. u roku 30 dana, a za točke 1. i 2. u roku od 40 dana od dana objavljivanja natječaja u „Narodnim novinama“.
Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Sveučilišni odjel za stručne studije, raspisuje

NATJEČAJ

Raspisuje se Natječaj
I za radno mjesto

1. ČISTAČ/ICA (m/ž) – 1 izvršitelj na određeno vrijeme do 20. 07. 2018. g.
- Pristupnici pod točkom 1. trebaju ispunjavati slijedeće uvjete:
- završena osnovna škola,
 - Prijave s dokazom o ispunjavanju uvjeta podnose se u roku od 8 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, Kopilica 5/II kat. Uz prijavu kandidati su dužni priložiti:
 - životopis,
 - dokaz o hrvatskom državljanstvu (preslik osobne iskaznice, putovnice ili domovnice),
 - dokaz o stručnoj spremi,
 - dokaz o radnom stažu (potvrda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje),
 - uvjerenje nadležnog suda da se protiv podnositelja prijave ne vodi kazneni postupak (koje nije starije od 6 mjeseci).
- Isprave se prilažu u neovjerenoj preslici, a prije izbora kandidata predočit će se izvornik.
Kandidatom prijavljenim na oglas smatrat će se samo osoba koja podnese pravovremenu i urednu prijavu te ispunjava formalne uvjete iz javnog natječaja. Urednom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve osobne podatke i priloge navedene u natječaju. Osoba koja nije podnijela pravovremenu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz oglasa, ne smatra se kandidatom prijavljenim na javni natječaj.
Kandidat/kinja koji/a ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan/na je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo, priložiti propisane dokaze o tom statusu i ima prednost u odnosu na ostale kandidate/kinje samo pod jednakim uvjetima.
Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

VRIJEDNA DONACIJA PROF. EDE PIVČEVIĆA

Lexicon Universale u Sveučilišnoj knjižnici

Djelo švicarskog teologa, povjesničara i leksikografa Johanna Jacoba Hofmanna iz 1689. donosi brojne pojmove o svim tadašnjim područjima djelovanja, uključujući i natuknicu o Hrvatskoj

PIŠE MIHAELA KOVAČIĆ
SNIMIO BRANKO BRALIĆ

Edo Pivčević, umirovljeni profesor filozofije Sveučilišta u Bristolu, dosad je u nekoliko navrata obogatio fond Sveučilišne knjižnice u Splitu vrijednom i rijetkom gradom.

Ovaj je put iz svoje bogate bristolske knjižnice, za našu Zbirku starih knjiga i rukopisa, izdvojio djelo Johanna Jacoba Hofmanna (1635. – 1706.) švicarskog teologa, povjesničara i leksikografa „Lexicon Universale“.

Iskusivši posljedice koje je Europi prčinio Tridesetogodišnji rat između 1618. i 1648., Hofmann je budućim

Mihaela Kovačić, Mirta Matošić i Edo Pivčević s vrijednom donacijom Sveučilišnoj knjižnici

Lexicon Universale

generacijama kao zalag napretka ostavio ovo svoje životno djelo. „Lexicon Universale“ obimno je djelo koje na latinskom jeziku, u četiri sveske folio formata, na oko 4000 stranica, donosi brojne pojmove o gotovo svim dotadašnjim područjima djelovanja i znanja. Naš primjerak je tiskan u Leydenu zaslugom nakladnika Jacoba Hackiusa, Cornelisa Boutesteyna, Pietera Vandera i Jordana Luchtmansa 1689. godine. Osobita je vrijednost „Lexicon“, za našu nacionalnu i zavičajnu povijest, upozorava nas prof. Pivčević, sadržana u natuknici CROATIA (Sv. 1, str. 1020). U njoj, uz spomen brojnih osoba, gradova i predjela,

Hofmann, suvremenik Tridesetogodišnjeg rata, ne zaboravlja ni uskoke koje opisuje kao *egregii milites et saltatores*.

Bogati uvez, naslovna stranica te frontespicij potpisani od tada vodećih grafičara Nizozemca Josepha Muldera i Francuza François Boitarda, ogledni su primjerak nizozemskog tiskarstva i likovne umjetnosti. Iako su mnoga od starih izdanja knjiga mrežno dostupna u digitalnim inačicama pozivamo naše korisnike da posjete Odjel specijalnih zbirki, razgledaju izvorno izdanje *Lexicon* i ostalih primjeraka iz knjižnice prof. Pivčevića te se upoznaju s poviješću i sadržajem zbirke knjižnice.

NOVA IZLOŽBA U GALERIJU VASKO LIPOVAC U SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI U SPLITU

Tatjana Politeo sanja daleka prostranstva

Nakon kraće ljetne stanke Sveučilišna galerija „Vasko Lipovac“ otvara svoja vrata izložbom „Sanjala sam neka daleka prostranstva“ akademske slikarice Tatjane Politeo.

Otvorenje izložbe bit će u utorak 29. kolovoza 2017. u 19:00.

„Novi ciklus je spoj elemenata i oblika iz svemira s prirodnim oblicima koji nas okružuju, a koje možda nikada ne primjećujemo. Autoričina strast prema putovanjima novim ciklusom uvodi je u jedan novi, neistraženi svijet koji je ujedno i značajan zaokret u slikarstvu Tatjane Politeo, jer napušta svijet dosadašnjih glavnih motiva likova kao što su (hello/miš, amebe/ život ameba, životinje/majmun-zebra-lav) i orijentira se na prostor svemira u kombinaciji s elementima iz prirode. Koncept rada baziran je na istraživanju novih oblika, novih tonova te prikazu neistraženog područja

svemira“, stoji u popratnom kataloškom tekstu *Sonje Švec Španjol*, koja je ujedno i kustosica izložbe.

Izložba ostaje otvorena do 10.09.2017.

Tatjana Politeo je rođena 1976. godine u Zagrebu. Diplomirala je 2003. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izlagala je na više od trideset samostalnih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu te na brojnim skupnim izložbama i projektima. Dobitnica je druge nagrade na II. međunarodnom bijenalu slikara i kipara – Mediteran 2010., Hrvatska, Split. Članica je HDLU-a i HZSU-a. Živi i radi u Zagrebu.

HELENA TRZE JAKELIĆ

VELIKI USPJEH MOMČADI SVEUČILIŠTA U SPLITU U KOPRU

Splitski vaterpolisti prvaci Europe!

Splitski studenti postali su europski sveučilišni prvaci u vaterpolu, sve u režiji FESB-ovog dvojca **Krešimira Butića** i prof. **Ivana Granića**, naravno uz produkciju UniSport ST i izvrsnu angažiranost i kooperativnost svih članova ekipe. U konačnici, najbolji strijelac prvenstva postao je **Slavko Čalić**, najbolji golman je **Mario Podrug**, najkorisniji igrač je **Krešimir Butić**, a momčad Sveučilišta u Splitu na vrh postolja u slovenskom Kopru se popela bez izgubljene utakmice.

U konkurenciji šest zemalja, po liga sistemu, splitski studenti su zabilježili sve pobjede. Iako rezultatski izgleda dominantno, turnir je odigran u izuzetno nepredvidivoj završnici. U zadnjem kolu se odlučivalo o nositeljima srebrnog i broječanog odličja, dok su naši studenti dramu proživljavali u predzadnjem kolu u ogledu sa Slovenijom. Opečeni viđenim na utakmici Slovenije i Mađarske, nismo znali što očekivati od sudaca koji su tu utakmicu odveli u krivom smjeru i ostale ekipe natjerali da navijaju protiv, a ne za nekoga. Na sreću, organizator je primjerenore reagirao, i nismo imali nikakvu zamjerku na sudenje u toj odlučujućoj utakmici. Split je pobijedio s 10:8, dok se do zadnjeg napada lomila neizvjesnost kada smo imali i igrača manje.

U turnir se ušlo pobjedom protiv neugodnih Mađara 8:4, a njihova snaga se pokazala i u kasnijim ogleđima sa Srbijom i Slovenijom koje su bile do kraja neizvjesne. Prvo kolo nam je ostavilo utisak da nam protiv Srbije, sa neugodnim desnim vanjskim reprezentativcem, neće biti lako. Motivacije nije nedostajalo. Suradnja FESB-ovog dvojca **Krešimira Butića** (kapetan ekipe) i prof. **Ivana Granića** izvrsno funkcionira već nekoliko godina, a uz opservaciju i viđenje ostalih suigrača usuglasili smo taktiku. Uz dobro raspoloženog golmana **Marija Podruga** zatvorili smo njihovo glavno oružje, desnog vanjskog, a zaustavljeni su i njihovi centri i vanjske pozicije. Tako je individualna kvaliteta **Slavka Čalića** došla do izražaja na poziciji lijevog vanjskog, postigao je 3 od 4 početna gola protiv Srbije. Hladne glave, utakmicu smo završili sa izvrsnih 14:2, bez euforije, a tako je i nastavljen turnir.

Mislilo se kako će s Francuzima biti lakše, međutim isključenje **Čalića** na poluvremenu zadalo nam je velike brige u nastavku. Prednost postignuta do poluvremena ipak je kontrolirana, no uz malo "panike" i želje za oporavkom za utakmicu protiv Slovenije. Tako je i bilo. Odlično je otvorena završna utakmica, izvrsnim reakcijama suparniku je slomljeno

samopouzdanje, posebno golovima na kraju prve i druge četvrtine. Dodatno, izvrsnim reakcijama u kontri (**Marino Mimica**), na 2 metra (**Miljenko Vuko**) i po krilu (**Stipan Filip Nađ**) zaokružena je pobjeda, i to uz odmaranje ključnih igrača sa svestranim zamjenama (**Ante Koceić**, **Frane Tudja** i **Josip Pervan**).

Slavili smo u više navrata, pobjedu protiv Srbije, protiv Slovenije kada smo znali da smo prvaci, po primitku pehara za konačnog pobjednika i u povratku kući na zasluženom ručku.

Nakon ovako uspješne sportske sezone na našem sveučilištu, zaslužili smo biti okosnica jedne ovakve lijepe predstave sa Europskom titulom. Čestitamo.

Igrali su: **Mario Podrug (FGAG - golman)**, **Deni Rajčić**, **Krešimir Butić**, **Ante Koceić** i **Miljenko Vuko (FESB)**, **Frane Tudja (Pomorski)**, **Slavko Čalić (Pravo)**, **Marino Mimica**, **Filip Stipan Nađ (KIF)** i **Josip Pervan (FGAG)**. Ekipu je vodio prof. **Ivan Granić (FESB)**.

Bilo je tu još izvrsnih studenata vaterpolista koji su svojim vaterpolskim umijećem mogli pomoći ovoj ekipi, međutim zbog osobnih ili fakultetskih obveza nisu mogli. No, očekuje se i još neko jače natjecanje, recimo svjetska Univerzijada, na kojoj će se sigurno opet puno pokazati. **FESB**

ČITAONICA: MARKO TROGLIĆ - DOSTOJAN VOJNIK JELAČIĆA BANA

Izvorni 'otisak' 19. stoljeća u Dalmaciji

PIŠE PROF. ANTE BRALIĆ

Knjiga nam na 228 stranica donosi s njemačkog na hrvatski jezik prevedene, znanstveno-kritički obrađene i priredene autobiografske zapise nekadašnjeg dalmatinskog namjesnika Gabrijele baruna Rodića (1812. – 1890.), koji se čuvaju u bečkom Ratnom arhivu u kojemu nam je on ostavio mnoštvo stranica svojih dnevnika, u neprekidnom nizu od 32 godine, od 29. ožujka 1859. pa do 26. travnja 1890. te više od tisuću stranica minucioznih zapisa, zajedno sa priložima o svom službovanju u Dalmaciji u razdoblju 1859/62 i 1869/81., naslovljenih „Feldzeugmeister Gabriel Freiherr von Rodich, *Sechzehn Jahren in Dalmatien*“ (General topništva Gabriel barun Rodić, *Šesnaest godina u Dalmaciji*). Svakako je to građa koja nudi dragocjeni uvid u svakodnevnicu i političku dinamiku kako Dalmacije, te najjužnije habsburške pokrajine, tako i Habsburške monarhije općenito.

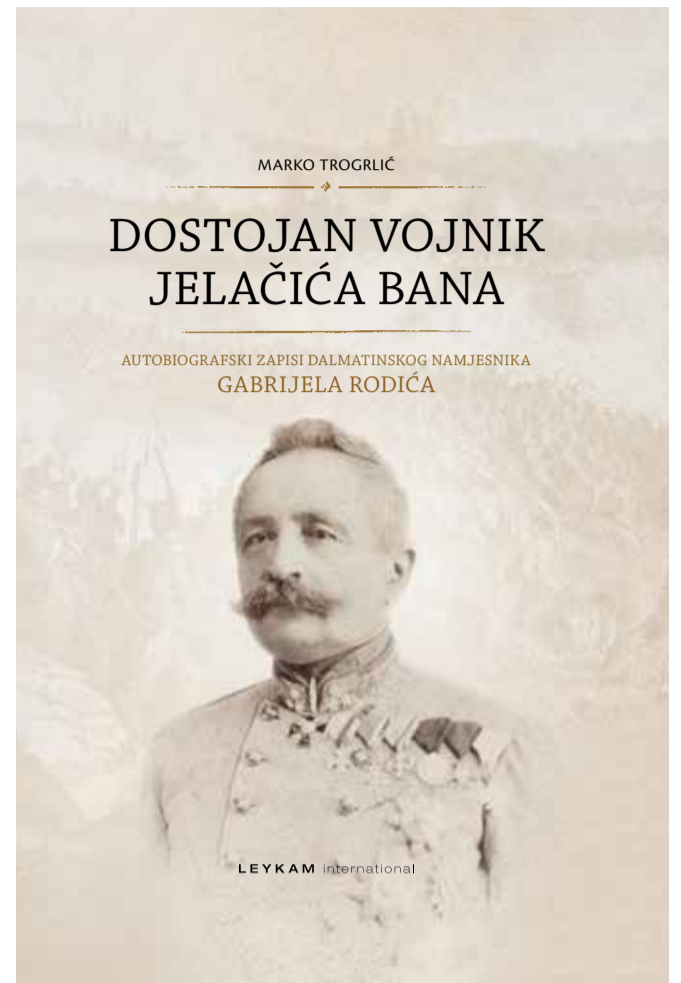
Riječ je ovdje u vrlo zanimljivu historiografskom št

Trogrličeva je knjiga znanstveno-kritički prikaz originalnih zapisa dalmatinskog namjesnika baruna Gabrijele Rodića i predstavlja dragocjen uvid u svakodnevnicu i političke prilike u vrijeme njegove službe za Habsburšku monarhiju

vu iz autorskog pera prof. Trogrlića. On nam ovdje Rodičev lik i djelo na vrlo prikladan način približava u svojoj temeljito sročenoj i iscrpnoj uvodnoj studiji pod naslovom *Gabrijel barun Rodić (1822.-1890.)*. Tu je Rodičevo djelovanje stavljeno u širi kontekst političkih i drugih prilika kako Monarhije, tako i Dalmacije te susjednoj Bosne i Hercegovine. Knjiga donosi sljedeći sadržaj: na već spomenutu autorovu Uvodnu studiju nastavlja se *Excursus (O Rodičevim autobiografskim zapisima i načinu njihovog priređivanja)*, zatim slijedi kritičko izdanje teksta Rodičeve *Autobiografije* u sljedećim poglavljima: *Vojničko stasjanje, Uz bok Jelačiću banu, Od Transilvanije do južnog Jadrana, Junaštvo pred Custozom, Usred bokeljske „krvave drame“, Namjesnik i vojni zapovjednik Dalmacije, Pred ponovnom pobunom u Boki, Umirovljenje*. Sve to je popraćeno priložima i to: 1. *Prikazom Rodičevih zasluga u zbivanjima u južnoj Dalmaciji 1869./1870. godine*, 2. *Tekstovima iz Narodnog lista, Smotre Dalmatinske, Obzora, Pester Lloyd* te

iz bečkih *Neue Freie Presse*. U priložima se nalazi i faksimil njemačkog izvornika Rodičeve *Autobiografije* pod naslovom: „Feldzugmeister Gabriel Freiherr von Rodich: *Autobiographie*“. Knjigu zaključuju karte, popis kratica i pokrata, pregled izvora i literature te kazala osobnih imena i mjesta.

Ova će knjiga nedvojbeno zauzeti vrijedno mjesto unutar hrvatske moderne historiografije, posebice one o dalmatinskim temama. Donosi nam, kako je već spomenuto, uzorno historiografski priredeno izvorno štivo iz pera nekadašnjeg dalmatinskog namjesnika Gabrijele Rodića, po kojemu će se cijelo jedno desetljeće u Dalmaciji, od 1870. do 1880., nazvati „Rodičevim dobom“. Ona obogaćuje naše dosadašnje spoznaje o ovoj osobi i njezinu djelovanju. Jednako tako pokazuje nam iznova veliku važnost kritičke objave vrela iz burnog razdoblja nacionalne integracije Hrvata, Srba i Talijana u Dalmaciji. Sada, zahvaljujući ovoj knjizi, imamo pred sobom život i djelovanje istaknutog austrijskog vojnog časnika, ko-

ji je spletom okolnosti, dok je bio na namjesničkoj dalmatinskoj stolici, postao i političarem. Ovo djelo treće je po redu – nakon Handellovih *Sjećanja*, Zagreb, 2007.) te Lilienbergovih opisa Dalmacije (*Dalmacija – neizbrušeni dijamant*, Zagreb-Split, 2015.) iz autorskog pera prof. Trogrlića, a koje donosi izvorne zapise dalmatinskih namjesni-

ka. Postupno se tako popunja mozaik one građe koja nam je do sada nedostajala. Sad ju pak imamo na dohvata ruke – u zaista plodnom nizu izdanja splitskog Odsjeka za povijest - i nedvojbeno je da će ona olakšati i obogatiti svako buduće višeslojno historiografsko bavljenje dalmatinskim temama iz razdoblja tzv. „dugog“ 19. stoljeća.

ČITAONICA: VLADIMIR STRUGAR I TAJNA ČORAK - 'ODGOJEM DO PROFESIONALNE ZRELOSTI'

Biraš zanimanje, odabireš budućnost

PIŠE VELIMIR KARABUVA

Nakon kraja školske godine za učenike osmih razreda razmišljanja njihovih roditelja usmjerena su prema izboru zanimanja njihove djece jer o tom izboru ovisi, manje ili više, budućnost i njih i njihovih obitelji. Često se može čuti – „pogriješio sam u izboru zanimanja, jer danas, iako radim, ne uživam u poslu“ ili „slabo sam plaćen“. No, ima i izjava o izboru zanimanja koje potvrđuju zadovoljstvo poslom koji pruža očekivanu dobrobit.

Iskustvo pokazuje da je pitanje izbora zanimanja najaktualnije i najviše zaokuplja učenikove misli na kraju osnovne škole, kada mora odlučiti koju će vrstu srednje škole izabrati, a poznato je da u Hrvatskoj više od 45.000 roditelja „muku muči“ kada je u pitanju traženje odgovora u koju srednju školu upisati dijete.

Profesionalna zrelost

Nema sumnje da odluka o izboru zanimanja u značajnoj mjeri određuje profesionalni put svake osobe; dakle, određuje i materijalni i društveni položaj svakog pojedinca. Sam izbor zanimanja postavlja mnoge dvojbe i pitanja. Hoće li odabir zadovoljiti potrebe neke osobe? Hoće li odabrano zanimanje omogućiti zaposlja-

Iskustvo pokazuje da pitanje izbora zanimanja najviše zaokuplja misli učenika na kraju osnovne škole, kad moraju odlučiti koju će se srednju školu upisati, a s njima „muku muče“ i njihovi roditelji u potrazi za „pravom školom“ za svoju djecu

vanje u struci? Hoće li osoba biti odgovarajuće plaćena za svoj rad?

Odgovoriti na ova i mnoga slična pitanja nije lako ni jednostavno, jer u današnjem dobu koje obilježavaju znanost i brz protok informacija mlada osoba mora pri odgovoru uzeti u obzir mnoge okolnosti i čimbenike, a upravo se spomenutim pitanjima bave autori knjige „*Odgojem do profesionalne zrelosti*“ – izdanje „Alfa“ Zagreb - kojoj je sadržaj raspoređen je u dvije tematske cjeline. U prvoj je tematskoj cjelini jedanaest poglavlja, a u njima se objašnjavaju važni pojmovi (od profesionalne orijentacije do profesionalne zrelosti), opisuju se povijesni razvoj profesionalnog usmjeravanja u svijetu i Hrvatskoj uz kraći pregled rezultata empirijskih istraživanja i pregled međunarodnih dokumenata kojima se određuje profesionalni razvoj kao proces u kojem različite aktivnosti doprinose i razvoju i profesionalnoj zrelosti. Nadalje, govori se o zakonskim odredbama profesionalnog razvoja, svjetskim i europskim nastojanjima

poboljšanja rada na profesionalnom razvoju, a daje se i širi pregled primjera kvalitetne prakse u Hrvatskoj i drugim zemljama. Značajna se pozornost pridaje i opisanju subjektivnih čimbenika (tjelesne, zdravstvene i psihičke osobine) i objektivnih čimbenika (poznavanje svijeta rada) izbora zanimanja, te nositeljima profesionalnog razvoja kao što su obitelj, udruge, odgojno-obrazovne i druge ustanove.

Znanstvena monografija

U drugoj je tematskoj cjelini prikazana metodologija istraživanja s rezultatima i njihovom interpretacijom, te zaključak koji obuhvaća obje tematske cjeline. Sastavni je dio knjige i *Pojmovnik* u kojemu su objašnjena 102 pojma koji se javljaju u području profesionalnog usmjeravanja učenika, pregled citirane literature (191 korištenih izvora) te popis preporučene literature od ukupno 137 naslova. Na kraju se nalaze i dodatci koji prikazuju pripremu i realizaciju učeničkog projektnog zadatka kao jednog od mjerila za izbor kandidata za upis u srednju školu. Projekt je proveden 2004. i 2005. godine u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Recenzenti su knjizi dali vrlo visoku ocjenu. Prof. dr. sc. Neven Hrvatić drži da se radi o izvorno znanstvenom djelu u kojem je na jednom

mjestu dan pregled, stanje, perspektiva, teorija i praksa profesionalnog razvoja (koji se kao odgojni proces ostvaruje aktivnostima profesionalnog usmjeravanja i profesionalnim informiranjem i savjetovanjem) te da u Hrvatskoj nisu tiskana djela sličnog sadržaja i kakvoće. Naglasio je i to kako je knjiga originalno, aktualno i vrijedno djelo iz područja profesionalne orijentacije i pedagoškog savjetovanja, koje u potpunosti zadovoljava zahtjeve sveučilišno-nastavne literature za postdiplomski/diplomski studij pedagogije, ali je i nezaobilazan sadržaj za stručnjake u području zapošljavanja i za učenike i roditelje pri izboru zanimanja. Prof. dr. sc. Milan Matijević smatra kako se čitatelju nudi knjiga u formi znanstvene monografije koja problematizira i objašnjava očekivanja od općeobrazovne škole u vezi pripremanja za izbor prvog zanimanja te da je u monografiji jasno uočljiv temeljit i sustavan povijesni, teorijski i empirijski pristup temi.

Knjiga je originalno znanstveno djelo. Mjesto joj je u svim osnovnim i srednjim školama, gradskim i sveučilišnim knjižnicama, te kućnim bibliotekama roditelja. Ona će im biti od velike pomoći prilikom donošenja odluka vezanih uz nastavak školovanja njihove djece.

IZABRAN NOVI REKTOR NAJVEĆEG UČILIŠTA NA HRVATSKOM JEZIKU U BiH

Prof. Zoran Tomić na čelu Sveučilišta u Mostaru

Senat Sveučilišta u Mostaru izabrao je dekana Filozofskog fakulteta prof. Zorana Tomića za rektora Sveučilišta u Mostaru. Druga kandidatkinja je bila prof. Snježana Rezić s Fakulteta strojarstva i računarstva Sveučilišta u Mostaru. Novom rektoru četverogodišnji mandat počeo će primopredajom u rujnu. Time će prof. Tomić zamijeniti dosadašnju rektoricu prof. Ljerku Ostojić, te postati i članom (bez prava glasa) Rektorskog zbora Republike Hrvatske.

Predstavljajući svoj program Senatu, prof. Tomić je po pisanju medija u BiH uka- zao na poteškoće u radu sveučilišne zajednice u sve izra- ženijoj političkoj, ekonomskoj i društvenoj krizi u Bosni i Hercegovini. Budućnost mostarskog sveučilišta on vidi u jačanju izvrsnosti u nastavnom procesu, stjecanju novih kompetencija nastavnog i stručnog osoblja, okretanju gospodarstvu i društvenoj zajednici, jačanju novih tehnolo- gija... Najavio je utemeljenje zajedničkih diplomskih i interdisciplinarnih studija kako na Sveučilištu u Mostaru tako i s međunarodnim partnerima. Dalje, zalaže se za okretanje gospodarstvu kroz održavanje gospodarskih foruma, te stvaranjem partnerstva kojima bi studenti Sveučilišta u Mostaru trebali dobiti mjesto za bolju praksu, a Sveučilište bi priznate stručnjake iz prakse uključivalo u nastavne procese. Prof. Tomić smatra da treba nastaviti i integracijski proces na Sveučilištu u Mostaru.

Novi rektor najavljuje i uvođenje novih studijskih programa te novih doktorskih studija od kojih će neki biti i na engleskom jeziku. Sveučilište će utemeljiti više Sveučilišnih centara kao nositelja ključnih aktivnosti na različitim područjima, naj-
vio je investiranje u novu infrastrukturu na Sveučilištu kao i osnivanje izdavačke kuće koja će biti nakladnik ključnih znanstvenih i stručnih djela. Posebna pozornost bit će posvećena studentima i njihovom angažiranju na Sveučilištu, kao i njihovo jače uključivanje u znanstveno-istraživačke projekte i znanstveno-istraživački rad. Na koncu, no vrlo važno, novi rektor rekao je da će ključna zadaća novog vodstva biti nalaženje optimalnih modela financiranja Sveučilišta u Mostaru. Naglašeno je da, pored obveza osnivača, treba intenzivirati i pojačati rad na planiranju, pisanju i priključivanju projektima, domaćim i međunarodnim. Projekti će biti težište organizacijskog pristupa novog menadžmenta Sveučilišta u Mostaru. Zoran Tomić redoviti je

Prof. Zoran Tomić dosad je bio dekan Filozofskog fakulteta, a odlukom Senata zamijenit će dosadašnju rektoricu prof. Ljerku Ostojić, te postati i član bez prava glasa u hrvatskom Rektorskom zboru

PAJUN PAJUNOVIĆ/HANZA MEDIA

sveučilišni profesor i dosadašnji dekan Filozofskog fakulteta u Mostaru. Školovao se na sveučilištima u Mostaru, Zagrebu i Sarajevu. Programe obrazovanja prošao je u SAD-u, Velikoj Britaniji i Njemačkoj. Jedan je od najplodnijih znanstvenika na Sveučilištu u Mostaru, a bavi se proučavanjem odnosa s javnošću i političkom komunikacijom. Napisao je 15 knjiga od kojih je pet udžbenika obvezna literatura na brojnim Sveučilištima u BiH, Hrvatskoj i susjednim zemljama. Ističu se: "Odnosi s javnošću-Teorija i praksa", "Teorije odnosa s javnošću", "Politički odnosi s javnošću", "Osnove političkog komuniciranja", "Politički marketing", "Izborni marketing", "Izbori u BiH", "Javno komuniciranje", "PR blog"... Također je objavio više od 70 znan-

stvenih i stručnih radova, sudjelovao i izlagao na brojnim znanstvenim konferencijama u domovini i inozemstvu, član je uredništva više znanstvenih i stručnih časopisa. Poznati je politički i medijski analitičar i nastupao je na brojnim nacionalnim TV kućama. Član je Vijeća za znanost BiH, Upravnog odbora Agencije za razvitak visokog obrazovanja i unapređenje kvalitete BiH, suradnik Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u BiH. Profesor je i na Sveučilištu u Zagrebu i Sveučilištu u Dubrovniku. Za svoj rad dobio je više domaćih i međunarodnih nagrada. Rođen je 1966. u Ljubuškom, a živi u Mostaru. Od 2009. do 2013. bio je pomoćnik rektora Sveučilišta u Mostaru i prodekan za znanost na Filozofskom fakultetu. R.I.

SVEUČILIŠTE U SPLITU SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU

raspisuje
JAVNI NATJEČAJ

- za davanje u zakup poslovnog prostora
1. Predmet natječaja davanje je u zakup dijelova poslovnog prostora smještenog u prizemlju zgrade zakupodavca u Ulici Ruđera Boškovića 31. Daje se u zakup prostor namijenjen za obavljanje djelatnosti trgovine na malo izvan prodavaonice (trafika), u prizemlju zgrade Sveučilišne knjižnice, ukupne površine 14 m², uz dodatni prostor od 7 m² nasuprot pultu i međuprostor od 9 m², ukupno 30 m².
 2. Prostor se daje u zakup isključivo za obavljanje trgovačke djelatnosti, odnosno prodaju trgovačke robe i usluga (osim usluga fotokopiranja).
 3. Objekt je otvoren od ponedjeljka do petka od 7:00 do 24:00 i subotom od 8:00 do 14:00 sati, a ljeti od 7:00 do 15:00 sati. Nedjeljom, blagdanima i neradnim danima objekt je zatvoren.
 4. Početna cijena mjesečnog zakupa iznosi **1.800,00 kn**, a uključuje troškove električne energije, grijanja i odvoza smeća.
 5. Pravo sudjelovanja u natječaju imaju sve pravne i fizičke osobe koje su registrirane za obavljanje tražene djelatnosti u Republici Hrvatskoj.
 6. Ponude se primaju u roku od 15 (petnaest) dana od dana objave natječaja.

Natječaj se objavljuje u dnevnom listu „Slobodna dalmacija“ te na internet stranici Sveučilišne knjižnice u Splitu: www.svkst.unist.hr

7. Pisane ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta javnog natječaja dostavljaju se u zatvorenim omotnicama izravno u Sveučilišnu knjižnicu u Splitu ili preporučenom poštom na adresu: **SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU, Ruđera Boškovića 31, 21000 Split, s naznakom „Ponuda za javni natječaj trafika – ne otvarati“**

8. Ponuda za sudjelovanje u natječaju mora sadržavati:
 - a) podatke o podnositelju ponude (za pravne osobe - naziv, MB, OIB, adresu sjedišta, ime odgovorne osobe, odnosno za fizičke osobe - ime i prezime, naziv obrta, OIB, adresu prebivališta),
 - b) dokaze o sposobnosti:
 - izvod iz sudskog, obrtnog, strukovnog ili drugog odgovarajućeg registra, ne stariju od 6 mjeseci BON/BON 2, ne stariji od 60 dana
 - potvrdu o nekažnjavanju odgovorne osobe, ne stariju od 30 dana
 - potvrdu nadležne ispostave porezne uprave o uplaćenim porezima i doprinosima za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, ne stariju od 30 dana
 - izjavu o prosječnom broju zaposlenika
 - c) ponudenu cijenu mjesečnog zakupa (bez PDV-a)
9. Najpovoljnijom ponudom smatrat će se ona ponuda koja, uz dokaze o ispunjavanju natječajnih uvjeta, sadržava i najviši ponudeni mjesečni iznos zakupnine.
10. Predmetni se prostor daje u zakup na vrijeme od 5 (pet) godina, s tim da zakupodavac pridržava pravo na raskid Ugovora o zakupu ako zakupnik ne poštuje ugovorne obveze.
11. Ugovor o zakupu sklapa se sukladno odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora i sačinjava se kao ovršna isprava u smislu Zakona o javnom bilježništvu. Trošak solemnicizacije (potvrde) snosi zakupnik.
12. Otvaranje ponuda neće biti javno.
13. Nepotpune i nepravodobne ponude neće se razmatrati.
14. Svi će ponuditelji biti obaviješteni o izboru najpovoljnijeg ponuditelja u roku od 15 dana od dana izbora na označeno sjedište, odnosno na adresu ponuditelja.
15. Dodatne informacije o oglašenom natječaju mogu se dobiti u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu radnim danom od 10:00 do 11:00 sati, pozivom na tel. 021/434-888 ili 021/434-824.
16. Poslovni se prostor, uz obvezni prethodni dogovor, može pogledati radnim danom od 10:00 do 13:00 sati.

STUDENTSKI ZBOR SVEUČILIŠTA U RIJECI NASTAVLJA TRADICIJU

Peti kampa za bruceše

Smisao je kampa u uvali Scott edukativno druženje studenata prve godine

Ovogodišnje izdanje Kampa za bruceše RIBROO održat će se u Uvali Scott (Kraljevica) od 29. rujna do 1. listopada 2017. godine. Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci će peti put organizirati ovaj jedinstveni događaj koji je prava manifestacija kohezije studenata svih sastavnica Sveučilišta u Rijeci. Kao i dosadašnjih godina, sudionike očekuje pregršt aktivnosti, novih znanja i informacija, ali ponajprije upoznavanje i druženje s kolegama sa svih sastavnica Sveučilišta. Smisao je Kampa edukativno druženje studenata prve godine, a format olakšava

upoznavanje studenata prve godine sa iste sastavnice jer "bruceši" s iste sastavnice program Kampa prolaze u istom timu. Za svaki tim je zadužen koordinater, stariji student koji je pripremljen za cjelokupni program. Željeni ishodi Kampa su prije svega upoznavanje studentskih predstavnika po sastavnicama, studentskih predstavnika sa Sveučilišta, međusobno upoznavanje svih studenata i aktivno druženje. Uz upoznavanje, kao važan segment Kampa, slijedi pravovaljano savjetovanje o snalaženju na prvoj godini studija i upoznavanju nove okoline.

Kako na RIBROO?

- Cijena kampa iznosi 300 kuna što uključuje:
- prijevoz autobusom Rijeka – Kraljevica (Uvala Scott)
 - Rijeka
 - smještaj s 2 noćenja (puni pension)
 - materijali za sudionike kampa (majice, blokovi, kemijske...)
 - ulaz na sva organizirana događanja.
- Sve dodatne informacije mogu se pronaći na službenoj stranici www.ribroo.sz-ri.com kao i na facebook stranici www.facebook.com/ribrookamp.

Studentima će kroz različite aktivnosti biti prikazane mogućnosti sudjelovanja u zajednici, mogućnosti unaprjeđenja osobnog razvoja i vještina, kao i načini informiranja o aktualnostima studentskog života. Svaki fakultet za svoje će studente koji sudjeluju u Kampu organizirati poseban program koji će biti održan 28. rujna na fakultetu s kojeg dolazi student, a koji će biti baziran na posebnom informativnom sadržaju za svaki studij. Programi se razlikuju po fakultetima i koordiniraju ih stariji studenti. Cilj ovoga dijela programa jest pružiti najvažnije informacije o onome što bruceše čeka nakon početka nastave te ih na najbolji način pripremiti za uspješan početak akademske godine. UNIRI

SVEUČILIŠTE U SPLITU KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ

- za izbor:
- jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju - asistent iz znanstvenog područja *Prirodne znanosti*, znanstvenog polja *Fizika* na određeno vrijeme u punom radnom vremenu, u Zavodu za fiziku.
- Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete utvrđene odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15).
- Pristupnici uz prijavu prilažu: životopis; pristupnici koji su strani državljanima dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (C2-napredno znanje); presliku diplome o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi i prijepis ocjena s prosjekom. Rok za podnošenje prijave je trideset (30) dana od dana objave Natječaja u Narodnim novinama. Prijava s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja šalju se poštom na adresu Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, Ruđera Boškovića 35, 21000 Split. Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

AUTONOMIJA VISOKOG ŠKOLSTVA: ISTRAŽIVANJE

Rank	System	Score: financial autonomy
1	Luxembourg	91%
2	Latvia	90%
3	United Kingdom	89%
4	Estonia	77%
	The Netherlands	77%
6	Flanders (BE)	76%
7	Italy	70%
	Portugal	70%
	Slovakia	70%
10	Denmark	69%
11	Finland	67%
12	Switzerland	65%
13	Ireland	63%
14	Lithuania	61%
15	Croatia	60%
	Iceland	60%

Rank	System	Score: financial autonomy
17	Austria	59%
18	Slovenia	57%
19	Sweden	56%
20	Spain	55%
21	Poland	54%
22	French-speaking community of Belgium	52%
	Serbia	46%
24	France	45%
25	Brandenburg (DE)	44%
26	North Rhine- Westphalia (DE)	43%
	Norway	42%
28	Hungary	39%
29	Hesse (DE)	35%

Javni novac za sve temeljne funkcije

Ključni pokazatelji financijske autonomije europskih sveučilišta su dužina i tip javnoga financiranja, mogućnost zadržavanja profita i posuđivanja novca, mogućnost da posjeduju zgrade i sama mijenjaju visinu školarina, a modeli njihova javnog financiranja variraju od zemlje do zemlje, no za većinu je zajedničko da im sveučilišta putem izravnih davanja primaju javni novac za ključne aktivnosti te da su slobodna u načinu njezova trošenja

PRIREĐIO IVAN PERKOV

Sveučilišna autonomija i njeno očuvanje strateška je politička tema Europe. U razmjerno nerazvijenoj Hrvatskoj ova je tema utoliko važnija, pogotovo u kontekstu izrade novog, konzistentnijeg zakonskog okvira koji bi na jedinstven način trebao regulirati sve dimenzije javne politike visokog obrazovanja, znanosti i tehnologije. Stoga smo u prošlom broju *Universitasa* započeli ekstenzivnu prikazu rezultata istraživanja što ga o sveučilišnoj autonomiji još od 2007. provodi Europska asocijacija sveučilišta (EUA). Od posebnog je interesa da se u dokumentu „Sveučilišna autonomija u Europi III“ među promatranim zemljama prvi put pojavljuje i Hrvatska. Rezultati analize otkrivaju mnoge različitosti sustava u kojima se europska sveučilišta razvijaju i transformiraju, što znači da se u različitim europskim zemljama sveučilišna autonomija danas ne samo prakticira na vrlo raznolik način, nego da ni u regulaciji europskog visokoobrazovnog prostora nema jednodržavnog trenda.

Europska asocijacija sveučilišta 2007. je počela prikupljati podatke o sveučilišnoj autonomiji u Europi s ciljem stjecanja što šire baze podataka za usporedbu stupnja autonomije u različitim zemljama. Sveučilišna autonomija podijeljena je tada, sukladno Lisabonskoj deklaraciji EUA iz iste godine, na četiri osnovne kategorije: organizacijska autonomija, financijska autonomija, akademska autonomija i autonomija zapošljavanja. U prvoj studiji iz ove serije, objavljenoj 2009., sudjelovale su 34 europske zemlje, a 2011. je prvi put razvijena i napravljena

na sveobuhvatna analiza sveučilišne autonomije izražena kroz 4 navedene kategorije i 30 indikatora.

Bez obzira što promatranje sveučilišne autonomije ne može nikada biti potpuno objektivno, desetogodišnji rad EUA na mapiranju i analizi europske sveučilišne autonomije uvelike je pripomogao razvoju kvalitetne rasprave o ovoj temi i donošenju reformskih odluka u nekim od promatranih zemalja. Dokument kojeg ovdje analiziramo „Sveučilišna autonomija u Europi III“ donosi profile 29 zemalja te osim kvantitativnih rezultata nudi i pregršt kvalitativnih podataka važnih za stjecanje potpunijeg uvida u ovu problematiku. U prošlom smo broju prikazali organizacijski aspekt autonomije, danas se posvećujemo financijskom, a kadrovski i akademski aspekti bit će prikazani u narednim brojevima.

Ključni promatrani pokazatelji financijske autonomije su trajanje i način javnog financiranja, mogućnost da sveučilišta sama određuju visinu školarina za svoje, za državljane EU-a ili trećih zemalja, pravo na slobodno raspolaganje vlastitim prihodima, na posjedovanje nekretnina, i na posuđivanje novca.

Modeli javnog financiranja sveučilišta jako variraju u različitim europskim zemljama, ali većini je zajedničko da sveučilišta kontinuirano primaju javni novac putem izravnih ukupnih davanja za ključne aktivnosti i to tako da su sveučilišta više ili manje slobodna u načinu trošenja tog novca, odnosno da ga sama kanaliziraju u aktivnosti sukladno svojoj strategiji. U suprotnosti s ovim načinom je strogo kontrolirano javno financiranje, što se prakticira samo u Srbiji i Mađarskoj. Situaciju u Mađarskoj dodatno

usložnjava činjenica da od 2014. svaka financijska aktivnost sveučilišta mora biti odobrena od „kancelara“ kojeg imenuje premijer osobno.

U preko polovine zemalja sustavi dozvoljavaju sveučilištima da proračunski novac alociraju prema vlastitim potrebama bez ikakvih ograničenja. U jednoj trećini zemalja ukupni proračunski novac koji se dodjeljuje sveučilištima podijeljen je u široke kategorije unutar kojih se treba trošiti, npr. na Islandu i u Švedskoj na nastavni i istraživački rad, u Latviji i Litvi na nastavni i istraživački rad te na infrastrukturu, u Portugalu na masu plaća i operativne troškove, a u Francuskoj na investicije i operativne troškove. Visina ukupnog proračuna određuje se uglavnom na godišnjoj razini, uz iznimku Austrije, Luksemburga i Brandenburga u kojima se ugovara na nekoliko godina.

Zaduživanje s odobrenjem

U gotovo svim promatranim sustavima sveučilištima je dozvoljeno zadržavanje eventualnog viška proračunskih sredstava iako postoje neki oblici ograničenja. Ograničenja se uglavnom odnose na potrebu da neko vanjsko tijelo odobri način trošenja viška sredstava, odredi maksimalni iznos koji se može zadržati ili naloži da se višak uvrsti u proračun sljedeće godine. Višak se ne smije zadržavati jedino u Srbiji, Irskoj i Rumunjskoj.

Zaduživanje sveučilišta u većini sustava nije dozvoljeno ili je strogo regulirano. Samo u 30% promatranih zemalja sveučilišta smiju neometano posuđivati novac. U većini država posuđivanje je ograničeno i to najčešće tako da je određena najviša suma novca koja se smije posuditi ili sveučilišta za posudbu mora

ju dobiti odobrenje nekog tijela javne vlasti. Unjemačkoj pokrajini Brandenburg i u Švedskoj, primjerice, sveučilišta novac smiju posuđivati samo od banaka u državnom vlasništvu.

Pravo sveučilišta da autonomno kupuju, prodaju i grade zgrade i ostalu potrebnu infrastrukturu povezana je s njihovom slobodom u određivanju strateške orijentacije i akademskog profila. Ipak, zbog visokih troškova održavanja ili restrikcija povezanih s povijesno značajnim sveučilišnim građevinama, sveučilišta u nekim od promatranih zemalja izbjegavaju vlasništvo nad nekretninama.

U 22 od 29 promatranih zemalja sveučilišta smiju posjedovati nekretnine. Iznimke su tri njemačke pokrajine te Srbija, Mađarska i Švedska. Litvanska sveučilišta smiju prodavati svoje građevine uz odobrenje države, a tako zarađeni novac smiju ulagati isključivo u ključne aktivnosti sveučilišta. S druge strane, u Austriji i Finskoj sveučilišta mogu biti vlasnici zgrada, ali njima upravljaju državne agencije. Vlasništvo nad nekretninama otvoreno je sveučilišno pitanje u više europskih zemalja. Ograničenja se uglavnom odnose na potrebu da neko vanjsko tijelo odobri način trošenja viška sredstava, odredi maksimalni iznos koji se može zadržati ili naloži da se višak uvrsti u proračun sljedeće godine. Višak se ne smije zadržavati jedino u Srbiji, Irskoj i Rumunjskoj.

Novac koja sveučilišta dobiju od svojih studenata – upisnine i školarine – važan je indikator financijske autonomije sveučilišta. Dva su pitanja ključna:

EUROPSKE ASOCIJACIJE SVEUČILIŠTA (2)

Određivanje školarine za domaće i EU studente na preddiplomskoj razini

Sveučilišta slobodno određuju

Sveučilišta određuju u suradnji s vlastima

Sveučilišta određuju unutar zadanih okvira

Određeno izvana

Sveučilišta ne smiju mijenjati

ORGANIZACIJSKA AUTONOMIJA

Indikatori: akademske i administrativne strukture, upravljačka tijela i izvršno vodstvo

FINANCIJSKA AUTONOMIJA

Indikatori: okvir financiranja (javno financiranje, drugi izvori financiranja, financijsko izvještavanje), financijski kapacitet (financijske rezerve i samostalni prihodi, određivanje školarina, raspolaganje nekretninama)

AUTONOMIJA U ZAPOSŁJAVANJU

Indikatori: propisi i uvjeti pri zapošljavanju, status zaposlenika, plaće

AKADEMSKA AUTONOMIJA

Indikatori: institucionalna strategija, akademsko usmjerenje, studijski programi, odabir studenata

Određivanje školarine za studente iz trećih zemalja na preddiplomskoj i diplomskoj razini

Sveučilišta slobodno određuju

Sveučilišta određuju u suradnji s vlastima

Sveučilišta određuju unutar zadanih okvira

Određeno izvana

Sveučilišta ne smiju mijenjati

mogu li sveučilišta sama određivati cijenu upisnina i školarina i kako mogu upravljati tim novcem. Izrazito je komplicirano uspoređivati visinu i način plaćanja školarina u različitim sustavima. Prema metodologiji ovog istraživanja (rezultati prikazani na mapama) uzeti su u obzir samo redovni studenti koji prvi put upisuju fakultet i to u punoj satnici. Međutim da bi se školarine u različitim zemljama usporedile sustavno u obzir bi trebalo uzeti razne druge faktore poput studentskog standarda, mogućnosti stipendiranja i studentskog kreditiranja i sl.

Provedena analiza usredotočila se uglavnom na pitanje tko određuje školarine, a nije se uspoređivalo njihove visine. Iskristalizirala su se tri osnovna modela određivanja školarina: sustavi u kojima ih određuju sveučilišta samostalno, sustavi u kojima ih sveučilišta određuju u suradnji s vlastima i sustavi u kojima sveučilišta nemaju nikakav utjecaj na određivanje cijene studiranja. Sustavi u kojima postoji neki oblik suradnje u određivanju školarina kreću se od onih u kojima su prisutna stvarna pregovaranja do onih u kojima vlada postavi gornju granicu, a sveučilišta imaju slobodu odrediti cijenu unutar nje.

Tko određuje školarinu

Kao što se može iščitati na priloženim mapama u 12 zemalja sveučilišta ne smiju mijenjati cijenu školarina ni na preddiplomskoj ni na diplomskoj razini. U samo tri zemlje pravilo je drugačije pa sveučilišta smiju regulirati cijenu na diplomskoj, ali ne i preddiplomskoj razini (Engleska, Irska i Portugal). Generalno gledano, sveučilišta imaju veću slobodu u određivanju cijena školarina za studente iz trećih zemalja nego za studente vlastite državljanke i one iz zemalja članice Europske unije. Samo sedam zemalja ne radi razliku među studentima iz EU i izvan nje, a to su Švicarska u kojoj se školarine određuju pregovorima, Španjolska i Francuska u kojima su određene od strane vlade te tri njemačke pokrajine i Norveška u kojima sveučilišta nemaju utjecaj na formiranje cijene studiranja.

Uzevši u obzir sve navedene podatke, na temelju rezultata istraživanja, Hrvatska je svrstana u zemlje trećeg klastera po razini financijske autonomije. Hrvatska je na vrhu treće grupe zemalja s ukupnim rezultatom financijske autonomije od 60%. Zemlje ove skupine nisu homogene po nalazima istraživanja, ali većinski se radi o zemljama s prilično autonomnim načinima financiranja i trošenja proračunskih sredstava, ali i zemljama u kojima su cijene školarina uglavnom određene i sveučilišta ih ne smiju mijenjati.

Otkad EUA sustavno prati autonomiju u europskim zemljama može se primijetiti negativne trendove u određenim kategorijama. Tako se, primjerice javno financiranje u zadnjem desetljeću smanjilo u čak 13 zemalja, a u 7 od tih 13 zemalja broj studenata je u istom razdoblju rastao. Prema tome, zaključno bi se moglo reći da značaj ovdje analizirane financijske autonomije bitno ovisi o stvarnoj količini sredstava kojima bi sveučilišta mogla autonomno raspolagati.

(NASTAVAK U SLJEDEĆEM BROJU)

Dino Sinovčić na paraolimpijskim igrama u Rio de Janeiru
DAMIR SENČAR/HINA

Dino Sinovčić prima nagradu Sveučilišta od rektora Šimuna Andelinovića

SVEUČILIŠTE U SPLITU PREPOZNALO JE I NAGRADILO SVOJE PARAOLIMPIJCE

Lucija i Dino, putokaz studentima s invaliditetom

Sveučilište u Splitu nedavno je nagradilo svoje studente s invaliditetom Luciju Brešković i Dina Sinovčića koji su na Paraolimpijadi u Rio de Janeiru došli nadomak medaljama i pokazali što se sve može postići velikim trudom, talentom i podrškom

Lucija Brešković sa svojim trenerom Boškom Rozgom
MARIO TODORIĆ/
HANZA MEDIA

PIŠE
IVAN BOGDANOVIĆ,
VODITELJ UREDA ZA STUDENTE
S INVALIDITETOM SVEUČILIŠTA
U SPLITU

Sveučilište u Splitu je 16. lipnja u velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta svečano proslavilo svoj Dan i 43. obljetnicu osnutka.

Uz Senat Sveučilišta u Splitu te ostale članove splitske akademske zajednice i studente svečanosti su nazočili brojni uvaženi gosti. Tim je povodom rektor Sveučilišta u Splitu prof. Šimun Andelinović dodijelio javna priznanja izvršnim studentima. Osim studenata koji su svoja priznanja zaslužili izvršnim rezultatima tokom svoga studija, a koji se manifestiraju kroz njihov prosjek ocjena, nagrađeni su i studenti koji su svojim javnim djelovanjem, društvenim aktivizmom

i sportskim rezultatima pronijeli slavu Sveučilišta u Splitu.

Takvi su studenti i **Lucija Brešković** i **Dino Sinovčić**. Lucija je studentica Katoličkog bogoslovnog fakulteta dok je Dino student kineziološkog fakulteta u Splitu. Prošle godine sudjelovali su na paraolimpijadi u Rio De Janeiru i na njoj postigli zavidne rezultate. Lucija je u judu, kategorija slabovidni do 70 kilograma osvojila peto mjesto dok je Dino sudjelovao u tri plivačke discipline (100 m leđno, 200 m mješovito, 400 m slobodno). U dvije je discipline bio blizu finala (200 m mješovito i 400 m slobodno), dok je na 100 m leđno osvojio odlično peto mjesto.

Lucija Brešković nije mogla nazočiti dodjeli priznanja zbog priprema za europsko prvenstvo u Poreču, te joj je nagrada naknadno uručena a sveučilištu je poslana isprika, ali i zahvala od strane Hrvatskog paraolimpijskog odbora s kojim Sveučilište u Splitu, a posebno

“

Ova nagrada samo je mala zahvala studentima koji pronose ime Sveučilišta u Splitu diljem svijeta, koji svojim marnim izvršavanjem studentskih obveza mogu i moraju biti putokaz svima

Kineziološki fakultet u Splitu imaju odličnu suradnju. Koliko je doista vrijedno radila doznalo se početkom kolovoza kad je iz Walsalla kod Birminghama u Velikoj Britaniji stigla nova sjajna vijest - Lucija je osvojila srebrnu medalju u svojoj kategoriji, sa samo jednim porazom od europske prvakinje Ruskinje **Olge Zabrodska**je.

Ovo dvoje izvršnih sportaša, koji uz sve sportske obveze, trud, odricanje, unutarnja previranja, uspijevaju izvršavati i svoje studentske obveze, trebali bi biti poticaj svojim kolegicama i kolegama, ali i osobama s invaliditetom. Oni su pokazatelj da se uz mnogo odricanja mogu ostvariti svi svoji trenutni snovi. Lijepa je gesta Sveučilišta u Splitu što je nagradilo svoje paraolimpijce uz nadu da će za tri godine u Tokiju olimpijada u Rio De Janeiru biti nadmašena po broju sudionika sa Sveučilišta u Splitu, ali i da će sveučilište dočekati prvog studenticu ili studenta ovjenčanog medaljom.

Ovim činom sveučilište je dokazalo da zna prepoznati aktivizam i sportske rezultate svojih studenata, da prati njihov rad i trud, te da je spremno biti uz njih i pomoći im u skladu s mogućnostima.

Ova nagrada samo je mala zahvala studentima koji pronose ime Sveučilišta u Splitu diljem svijeta, koji svojim marnim izvršavanjem studentskih obveza mogu i moraju biti putokaz svima da se može biti uspješan na više polja, ali isto tako bi nas ova nagrada morala osvijestiti da svi zajedno pokušamo pomoći budućim ovakvim studentima da ne prolaze kroz barijere koje prolaze ovi studenti, barijere koje ih sputavaju u svakodnevnom životu i odnose im dragocjenu energiju koju bi mogli utrošiti u poboljšanje svojih sportskih rezultata, ili pak u poboljšanje svojih kompetencija proizašlih iz procesa studiranja. Unatoč svim barijerama, ili možda upravo zbog njih, oni su ostvarili zavidne rezultate, ne samo u Riju već i na brojnim europskim i svjetskim natjecanjima gdje su se okitili i brojnim medaljama. Treba ih slušati, oni zasigurno imaju odgovore na mnoga pitanja spomenuta i u ovom članku, a jedno od gorućih je kako povećati broj studenata s invaliditetom uključenih u sport osoba s invaliditetom, kako nadvladati barijere o kojima je bilo riječ a koje sputavaju određeni broj studenata s invaliditetom da se više uključe u sport.

Slušajući njih zasigurno ćemo čuti tri ključna pojma: ulaganje u infrastrukturu, edukacija svih dionika u tom procesu, te rad s učenicima s invaliditetom. Ostaje nam samo poželjeti sreću Luciji i Dinu, poželjeti im sreću u svim aktivnostima kojima se bave, nadati se da će svoje bogato iskustvo jednog dana iskoristiti za pomoć nekim novim studentima, te učiniti sve da im boravak na Sveučilištu u Splitu bude što ugodniji.